

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

**Оперативна програма
„НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ“ 2014-2020**

**УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ**

**BG05M2OP001-3.018
„Подкрепа за приобщаващо образование“**

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Съдържание

1. Наименование на програмата:	3
2. Наименование на приоритетната ос:	3
3. Наименование на процедурата:	3
4. Измерения по кодове:	3
5. Териториален обхват:	3
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:	3
7. Индикатори:	8
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:	11
9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ:	11
10. Процент на съфинансиране:	11
11. Допустими кандидати:	11
12. Допустими партньори:	15
13. Дейности, допустими за финансиране:	15
14. Категории разходи, допустими за финансиране:	29
14.1. Условия за допустимост на разходите	29
14.2. Допустими разходи	31
14.3. Недопустими разходи:	42
15. Допустими целеви групи (крайни бенефициенти):	43
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):	44
17. Хоризонтални политики:	45
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):	46
19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:	46
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:	46
21. Ред за оценяване на проектното предложение:	46
22. Критерии и методика за оценка на проектното предложение:	47
23. Начин на подаване на проектното предложение:	48
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:	49
25. Краен срок за подаване на проектните предложения:	51
26. Адрес за подаване на проектното предложение:	51
27. Допълнителна информация:	51
28. Приложения към Условията за кандидатстване:	52

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

1. Наименование на програмата:

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. (ОПНОИР)

2. Наименование на приоритетната ос:

3. Образователна среда за активно социално приобщаване

Инвестиционен приоритет 9i. „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост“

Специфична цел 1 към ИП 9i „Увеличаване на броя на образователните институции, осигурили подкрепяща среда за включващо образование“

3. Наименование на процедурата:

„ПОДКРЕПА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ“

4. Измерения по кодове:

Код по област на интервенция: 109

Код по форма на финансиране: 01

Код по вид територия: 07

Код по териториални механизми за изпълнение: 07

Код по допълнителна тема на ЕСФ: 08

5. Териториален обхват:

Дейностите по настоящата процедура следва да се изпълняват на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Съгласно § 1, т. 22 от Допълнителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активно включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

През последните години България прие нормативна рамка за приобщаващо образование, която е напълно синхронизирана с европейските изисквания, като доказателство за това е и че страната е член на Европейска агенция за специални образователни потребности и приобщаващо образование, която е независима и самоуправляваща се организация финансираща се от министерствата на образованието на държавите членки и от Европейската

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

комисия с подкрепата на Европейския парламент. Един от тези нормативни документи е Наредбата за приобщаващо образование, която определя държавният образователен стандарт за приобщаващото образование и в частност условията и реда за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

През последните години в страната ни са реализирани редица мерки в областта на приобщаващото образование. В рамките на проект BG051PO001-4.1.07-0001 „Включващо обучение“, финансиран по ОПРЧР 2007-2013, бе изградена подкрепяща среда за равен достъп до образование и за осъществяване на включващо обучение в утвърдени пилотни училища и детски градини. Проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие“ по процедура BG05M2OP001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение – Фаза 1“, финансиран по ОПНОИР, надгради добрите практики и разшири изградените модели по проект „Включващо обучение“, като фокусира подкрепата към ранно оценяване на образователните потребности на деца от предучилищна възраст за превенция и ранна интервенция на обучителните им затруднения, както и към подкрепа за включващо обучение на деца и ученици със сензорни увреждания, с умствена изостаналост, с множество увреждания, със специфични нарушения на способността за учене, с хиперактивност и дефицит на вниманието, с деца и ученици от аутистичния спектър. Проект BG05M2OP001-3.005-0004-C01 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ фокусира подкрепата към деца от уязвими групи за предоставяне на допълнително обучение по български език за децата с майчин език, различен от българския, като предвижда разработване на специализирана методика за овладяване на български език за деца с различен майчин език. Въпреки предприетите до момента действия, все още съществуват проблеми, свързани с капацитета на образователната система за осъществяване на приобщаващо образование. Рисковете от преждевременно напускане на образователната система са свързани с недостатъчните възможности от различен характер, включително, но не само и подготовката на детските градини и училищата за задържане и осъществяване на пълно приобщаване на децата и учениците. Прилагането на принципите на приобщаващото образование се възпрепятства от факторите на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят в пълна степен на изискванията за приобщаващо образование.

Настоящата процедура е насочена към осигуряване на по-високо качество и по-добър достъп до образование на деца и ученици със специални образователни потребности¹, с хронични

¹ Съгласно § 1, т. 27 от Допълнителните разпоредби на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) „Специални образователни потребности на дете и ученик са образователните потребности, които може да възникнат при сензорни увреждания, физически увреждания, множество увреждания, интелектуални затруднения, езиково-говорни нарушения, специфични нарушения на способността за учене, разстройства от аутистичния спектър, емоционални и поведенчески разстройства.“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

заболявания², в риск³ и с изявени дарби⁴ в системата на предучилищното и училищното образование чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие (съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващо образование), която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, съгласно нормативните изисквания и политиките за реформа в образованието. Достъпът до образование и наличието на подкрепяща среда за децата и учениците са предпоставки за равни възможности на пазара на труда и за пълноценното им участие в живота.

Съгласно доклада за България за 2019 г. в рамките на Европейския семестър, системата на образованието и обучението продължава да е изправена пред големи предизвикателства, включително по отношение на качеството и приобщаващия характер на системата на образование и обучение. България инвестира недостатъчно средства в образованието, особено в предучилищното и началното образование — две области, които са от решаващо значение за създаването на равни възможности от ранна възраст. Процентът на преждевременно напусналите училище все още е висок, което има отрицателни последици за бъдещата пригодност за заетост и резултатите на пазара на труда. По отношение на образователната система Европейската комисия препоръчва⁵ на България да предприеме действия за повишаване на качеството, приложимостта на пазара на труда и приобщаващия характер на образованието и обучението.

По данни на доклада за България за 2020 г. в рамките на Европейския семестър, страната ни е постигнала известен напредък в изпълнението на специфичните за страната препоръки за 2019 г. Въпреки продължаващите реформи, се наблюдава ограничен напредък в подобряване на качеството и приобщаването на образованието и обучението. По отношение на националните цели по стратегия „Европа 2020“ данните за преждевременното напускане на училище са се подобрили, но все още са значително високи. През 2018 г. процентът на преждевременно напусналите образователната система е 12,7%, което е все още над националната цел от 11% и над средната стойност за ЕС от 10,6%. Все още високите проценти на преждевременно напусналите училище и ниските образователни резултати на учениците, потвърдени от резултатите от PISA за 2018 г., подчертават необходимостта от по-целенасочени мерки. От друга страна, въпреки че средствата за образование се увеличават

² Съгласно § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО „Ученик с хронични заболявания“ е ученик със среднотежки, компенсирани и реконвалесцентни форми на съответното хронично заболяване.“.

³ Съгласно § 1, т. 6 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО „Дете или ученик в риск“ е дете или ученик: а) без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени; б) жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му; в) в опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие.“.

⁴ Съгласно § 1, т. 7 от Допълнителните разпоредби на ЗПУО „Дете или ученик с изявени дарби“ е дете или ученик с трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници.“.

⁵ Съгласно Препоръката на съвета относно националната програма за реформи на България за 2019 г. и съдържаща становище на Съвета относно конвергентната програма на България за 2019 г. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-specific-recommendation-commission-recommendation-bulgaria_bg.pdf

през последните години, публичните разходи за образование са сред най-ниските в ЕС, с 3,6% от БВП (средно за ЕС 4,6%), а образователната система все още не е ориентирана към резултати.

Процедурата съответства на Препоръките на Съвета относно насърчаването на общите ценности, приобщаващото образование и европейското измерение на преподаването⁶, съгласно които за предотвратяване на маргинализацията на младите хора е жизненоважно да имаме приобщаващи и справедливи образователни системи, които спомагат за развитието на сплотени общества, полагат основите за активно гражданско участие и подобряват пригодността за заетост. Осигуряването на ефективен равен достъп до висококачествено приобщаващо образование за всички учащи, включително за произхождащите от семейства на мигранти, за тези в неравностойно социално-икономическо положение, със специални образователни потребности и с увреждания — в съответствие с Конвенцията за правата на хората с увреждания — е крайно необходимо за постигането на по-сплотени общества. Процедурата предлага подход на допълване на дейностите в детските градини и училищата, за да допринесе за осъществяването на реформата в образованието, която да отговори на препоръките на Съвета за приобщаващото образование чрез:

- включването на деца и ученици в качествено образование от ранна възраст;
- осигуряване на необходимата подкрепа за децата и учениците в зависимост от техните нужди, по-специално за деца и ученици със *специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и за такива с изявиени дарби*;
- улесняване на прехода между различните етапи на образование и осигуряване на подходящо образователно и професионално ориентиране.

Настоящата процедура е разработена и в съответствие със Закона за предучилищното и училищно образование, Наредбата за приобщаващо образование (обн., ДВ, бр. 86 от 2017 г., посл. изм., ДВ, бр. 101 от 2019 г., в сила от 27.12.2019 г.) и националните приоритети за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, и допринася за постигане на основните цели и политики на националните стратегически документи, сред които:

- Политики за интервенция на преждевременно напусналите училище, ключова мярка 7.2.5. Подкрепа за развитието на децата и учениците на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020 г.);
- Област на въздействие 3: Прилагане на комплексен подход за повишаване на образователните постижения и намаляване дела на преждевременно напусналите училище, цел: „Повишаване на качеството и подобряване на достъпа до образование и обучение за деца, ученици и възрастни със специални образователни потребности и с хронични заболявания“ на Националната стратегия за учене през целия живот;
- Приоритет 2: Осигуряване на равен достъп до включваща образователна система на всички равнища и възможности за учене през целия живот, Под приоритет 2.1:

⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0607(01)&from=EN)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Предучилищно и училищно образование на Националната стратегия за хората с увреждания 2016-2020 г.

Основната цел на процедурата е насочена към насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби чрез допълнителна подкрепа, с оглед успешната им реализация и социализация.

Специфичните цели на процедурата са:

- **Приобщаване на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и на такива с изявени дарби - с доказани постижения в науките, изкуствата и спорта, в детски градини и училища до основна степен на образование в системата на предучилищното и училищното образование чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;**
- **Повишаване на капацитета на институциите в системата на предучилищното и училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование;**
- **Превенция на насилието и агресията, създаване на сигурна училищна среда и семейна подкрепа в процеса на приобщаващото образование.**

Процедурата поставя акцент върху потребностите, способностите и интересите на детето и ученика. Изпълнението на планираните дейности ще подкрепи политиките на Министерството на образованието и науката за осигуряване на равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик. За тази цел се предвижда да бъдат обхванати всички деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, които се нуждаят от допълнителна подкрепа, в минимум 650 детски градини и училища до основна степен на образование, изявили желание за включване в изпълнението на процедурата. Основа за успешното изпълнение на целите на процедурата е планираното разработване и въвеждане на модели и инструменти за приобщаващо образование на децата и учениците в детските градини и училищата (до основна степен на образование) от всяка една от горните групи, в т.ч. модел за функционална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания, инструмент за идентифициране на маркери на риск при деца и ученици и за определяне на възможности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици в риск и инструмент за откриване на дарбите и за определяне на възможности за стимулирането им чрез допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби.

С оглед ефективното използване на разработените инструменти за приобщаващо образование, ще бъдат проведени специализирани обучения на екипите за подкрепа за личностно развитие на включените в проекта детски градини и училища. За да бъде осигурено качествено приобщаващо образование ще бъдат разработени специализирани дидактически материали за работа с деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, ще бъде назначен допълнителен педагогически и непедагогически персонал в детските градини и училищата

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

по проекта за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и ще бъде закупено оборудване за специализирани кабинети и помещения за подкрепа за личностно развитие. Процедурата предлага разнообразни дейности за личностно развитие на деца и ученици, вкл. гъвкави форми на обучение за въвеждане на иновативни подходи за приобщаващо образование; алтернативни модели за работа с деца и ученици с изявени дарби; дейности за стимулиране овладяването на ключови компетентности и за формиране на личностни качества и социални компетентности чрез прилагане на компетентностния подход с цел подготовка за самостоятелен и независим живот и за личностна реализация.

С оглед на спецификата на целевите групи, които ще бъдат подкрепени по настоящата процедура, ще бъде приложен системен подход, за да се осигури допълнителна подкрепа за личностно развитие, съобразно индивидуалните потребности на децата и учениците в рамките на държавния образователен стандарт за приобщаващо образование, което да окаже съществен принос в намаляване дела на преждевременното напускане на училище и осигуряването на равен достъп до качествено образование на деца и ученици от социално-уязвими групи.

7. Индикатори⁷:

Показатели, чрез които се измерва постигането на целите на настоящата процедура:

За изпълнение:

- Деца и ученици със специални образователни потребности, включени в дейности, подкрепени по ИП9⁸ – 4 100.

Индикаторът отчита броя на децата и учениците със специални образователни потребности, които са получили допълнителна подкрепа за личностно развитие в рамките на настоящата процедура.

Допълнителни специфични за процедурата индикатори:

- Брой детски градини, подкрепени по операцията за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие – най-малко 220.

Индикаторът отчита броя на детските градини, които участват в дейности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби по настоящата процедура.

- Брой училища (до основна степен на образование), подкрепени по операцията за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие – най-малко 430;

Индикаторът отчита броя на училищата до основна степен на образование, които участват в дейности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със

⁷Посочват се конкретни изисквания към индикаторите по процедурата, вкл. индикатори, които следва задължително да бъдат включени в проектните предложения, в случай че има такива.

⁸ По настоящата процедура.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби по настоящата процедура.

- Брой специалисти, обучени за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици – 4 850;

Индикаторът отчита броя на специалистите от детските градини, от училищата до основна степен на образование, от центровете за подкрепа за личностно развитие, от Националния дворец на децата, от центровете за специална образователна подкрепа и от Държавния логопедичен център, които са завършили специализирани обучения за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие в рамките на дейност 3.

- Брой деца и ученици с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие по операцията – 7 700.

Индикаторът отчита броя на децата и учениците с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, които са получили допълнителна подкрепа за личностно развитие в рамките на настоящата процедура.

За резултат:

Допълнителни специфични за процедурата индикатори:

- Дял на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с капацитет за осъществяване на приобщаващо образование – целева стойност 19%, базова стойност 4%.

Индикаторът отчита дела на детските градини и училищата, с обучени по процедурата специалисти за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби по настоящата процедура спрямо общия брой детски градини и училища на територията на страната.

- Подобрени образователни резултати на децата и учениците след приключване на всяка една учебна година в рамките на периода на изпълнение на проекта и 6 месеца след приключване на операцията - %.

Индикаторът отчита средния процент на подобряване на образователните резултати на децата и учениците, които са получили допълнителна подкрепа за личностно развитие по настоящата процедура, в края на всяка учебна година от периода на изпълнението на проекта и 6 месеца след приключване на процедурата, спрямо нивото на образователните им резултати преди стартирането на дейностите по процедурата. Планираната целева стойност на индикатора следва да се основава на анализа на нуждите на целевата група.

Изпълнението на планираната целева стойност на индикатора се отчита от кандидата спрямо извършения анализ на нуждите при подаването на проектното предложение, както и спрямо планираните стойности в подадените заявления от страна на участващите в проекта образователни институции.

- Увеличен дял на специалистите, които прилагат инструменти за приобщаващо образование на деца и ученици, спрямо броя на обучените специалисти в рамките на операцията, 6 месеца след приключване на операцията - 10%.

Индикаторът отразява мултиплициращия ефект от дейностите по процедурата, в резултат на което обучените в рамките на дейност 3 специалисти следва да споделят придобитите умения и опит за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие със специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие в детски градини и училища, които не са били включени в проекта. В този смисъл, индикаторът отчита до 6-ия месец след приключване на операцията очаквания ръст на специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие в детски градини и училища извън обхвата по проекта, които прилагат разработените по процедурата инструменти за приобщаващо образование на деца и ученици, спрямо броя на обучените в рамките на дейност 3 по процедурата специалисти за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- Дял на децата и учениците с изявени дарби и таланти, подкрепени по операцията, от общия брой деца и ученици в системата на предучилищното и училищното образование – целева стойност 0,5%, базова стойност 0,2%⁹.

Индикаторът отчита дела на децата и учениците с изявени дарби, които са получили допълнителна подкрепа за личностно развитие по настоящата процедура, от общия брой деца и учениците, които се обучават в системата на предучилищното и училищното образование.

Информационната система за управление и наблюдение 2020 (ИСУН 2020) не позволява въвеждане на индивидуални индикатори на ниво проект от страна на кандидата.

Включването на индикаторите по настоящата процедура в проектното предложение е задължително.

Всички индикатори за изпълнение и резултат по процедурата, за които по-горе са определени целеви стойности, следва да са включени и съответно да бъдат количествено определени в т. 8 (Индикатори) на попълнения Формуляр за кандидатстване с проектно предложение. Заложените целеви стойности за тези индикатори следва да съответстват като минимум на посочените по-горе стойности. В допълнение, целевата стойност на специфичния индикатор

⁹ Базовата стойност е изчислена като съотношение между броя на децата с изявени дарби (1405), подкрепени през 2020 г. по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2020 г., и общия брой деца (218 767) и ученици (581 267), които се обучават в детски градини и общообразователни училища през учебната 2018/2019 г. (по данни на НСИ [https://www.nsi.bg/bg/content/3440/%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%89%D0%B8-%D0%BF%D0%BE-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BB-%D0%B2-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%BE%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%83%D1%87%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D1%89%D0%B0-%D0%BF%D0%BE-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%;https://www.nsi.bg/bg/content/3417/%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0-%D0%BF%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8\).](https://www.nsi.bg/bg/content/3440/%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%89%D0%B8-%D0%BF%D0%BE-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D0%BB-%D0%B2-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%BE%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D1%83%D1%87%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D1%89%D0%B0-%D0%BF%D0%BE-%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%;https://www.nsi.bg/bg/content/3417/%D0%B4%D0%B5%D1%86%D0%B0-%D0%BF%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%B4%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8).)

Целевата стойност е изчислена като сбор от броя на децата, подкрепени през 2020 г. по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища през 2020 г. (1405) и броя на децата и учениците с изявени дарби, които се очаква да бъдат подкрепени по Операция „Подкрепа за приобщаващо образование“ (2 566), спрямо общия брой деца (218 767) и ученици (581 267), които се обучават в системата на предучилищното и училищното образование.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

за резултат „Подобрени образователни резултати на децата и учениците след приключване на всяка една учебна година в рамките на периода на изпълнение на проекта и 6 месеца след приключване на операцията“ следва да бъде количествено определена от кандидата в т. 8 и обоснована в т.11 на Формуляра за кандидатстване.

Освен това кандидатът е необходимо да представи към документите, които се подават на етап кандидатстване **Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от Управляващия орган (УО) и от НСИ (Приложение III към Условието за кандидатстване)**, която е задължителното условие за НСИ, съгласно Регламент № 223/2009, за предоставяне на статистически данни, както на етап кандидатстване, така и за целия период на изпълнение на програмата.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият бюджет по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е **31 000 000 лева**

Средства от ЕСФ (85%)

26 350 000 лева

Национално съ-финансиране (15%)

4 650 000 лева

Това е общият предвиден размер на безвъзмездната финансова помощ по тази процедура чрез директно предоставяне. Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло посочената по-горе сума.

9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ:

По настоящата процедура няма изискване за **минимален размер** на безвъзмездната финансова помощ.

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ – **31 000 000 лева**

10. Процент на съфинансиране¹⁰:

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от страна на кандидата.

11. Допустими кандидати:

Конкретен бенефициент по настоящата процедура по смисъла на чл. 25, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове е Министерството на образованието и науката, в съответствие с решение за одобрение на методология и критерии за подбор на операция „Подкрепа за приобщаващо образование” от проведено неприсъствено заседание за вземане на решения на Комитета за наблюдение на ОПНОИР в периода от 22.04.2020 г. до 08.05.2020 г.

¹⁰Посочва се процентът на безвъзмездната финансова помощ (европейско и национално съфинансиране) и на съфинансирането от страна на бенефициентите (ако е приложимо).

В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕСИФ¹¹, регионалните управления на образованието, държавните и общинските детски градини и училища, центровете за подкрепа за личностно развитие¹² (ЦПЛР), центровете за специална образователна подкрепа¹³ (ЦСОП), регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование¹⁴ (РЦПППО), Държавният логопедичен център¹⁵, Националният дворец на децата¹⁶ могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретен бенефициент – Министерството на образованието и науката.

Кандидатът следва да е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта, а не да изпълнява ролята на посредник.

Конкретният бенефициент по настоящата процедура следва да осъществи процеса по подбор на детски градини и училища, които желаят да бъдат включени в изпълнението на дейностите по настоящата процедура.

За целта, конкретният бенефициент следва да представи към своето проектно предложение механизъм, който включва обективни изисквания за подбор на детски градини, училища до основна степен на образование, гарантиращи балансирано териториално разпределение на средствата по процедурата. Необходимо е механизмът да предвижда най-малко следното:

- Покана към всички държавни и общински детски градини и училища до основна степен на образование, която може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления, с оглед включване на максимален брой детски градини и училища и постигане най-малко на посочените в критериите целеви стойности на индикаторите.
- Функциите на регионалните управления на образованието и конкретния бенефициент в процеса на подбор на училища.

¹¹ Съгласно § 18, ал. 1 от ЗПУО, „С влизането в сила на закона: 1. съществуващите общински обслужващи звена – извънучилищни педагогически учреждения и за организиран отход и спорт, продължават да осъществяват дейността си по този закон като **центрове за подкрепа за личностно развитие** в зависимост от дейността си по чл. 49, като имат право да запазят наименованията си; 2. съществуващите държавни обслужващи звена, с изключение на ресурсните центрове за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности и на Националния дворец на децата, продължават да осъществяват дейността си по този закон като **съответните специализирани обслужващи звена** в зависимост от дейността си по чл. 50.“

¹² Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО „Центърът за подкрепа за личностно развитие е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности.“

¹³ Съгласно чл. 49, ал. 2, т. 1 от ЗПУО „Центрове за подкрепа за личностно развитие са и центровете за специална образователна подкрепа, създадени по реда на този закон, които извършват: 1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.“

¹⁴ Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование са специализирани обслужващи звена съгласно чл. 50, ал. 3 от ЗПУО.

¹⁵ Съгласно § 20, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Държавният логопедичен център продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 3 и 5 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 3.

¹⁶ Съгласно § 19, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Националният дворец на децата продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 1.

- Процеса на подбор на детски градини и училища до основна степен на образование, който следва да включва представяне на заявление от детска градина/училище, придружено от съответната обосновка на потребностите за осъществяване на дейностите по процедурата, в т.ч. дейности в подкрепа на детската градина/училището; дейности в подкрепа на децата и учениците и дейности в подкрепа на родителите, включително:

- броя на децата/учениците със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания, с изявени дарби в съответната детска градина/училище;

За определянето на броя на децата и учениците със специални образователни потребности в детската градина/училището, се представя и справка от съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование за броя на такива деца и ученици, за които са потвърдени предложенията на екипите за подкрепа за личностно развитие за предоставяне на допълнителна подкрепа.

- броя на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал, ангажиран с тяхното обучение;

- обосновка за необходимостта от назначаване на допълнителен персонал, в т.ч. помощници на учителя;

- обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за допълнителна подкрепа на деца/ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби;

- обосновка за необходимостта от закупуване на оборудване за допълнителна подкрепа на деца/ученици;

Оборудването включва както материални активи, така и нематериални активи (например софтуер) за целите на допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.

- обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за превенция на насилието и други дейности с родители, които могат да имат единствено допълващ ефект към изпълнението на основните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици;

- обосновка за необходимостта от обучение на предложения брой специалисти от детската градина/училището;

- обосновка относно подхода за споделяне на ресурси и сътрудничество с други образователни институции от системата на предучилищното и училищното (до основно) образование;

- анализ на образователните резултати на включените деца/ученици и план за подобряването им на годишна база в рамките на изпълнение на проекта, както и 6 месеца след приключване на процедурата.

- Изисквания за формиране на бюджета на съответното училище/детска градина за изпълнение на дейности по процедурата. Изискванията следва да гарантират прозрачност при разпределянето на бюджетите за участващите училища/детски градини. В тази връзка бюджетът за дейности, изпълнявани от съответното училище/детска градина следва да се

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

базира на броя ученици/деца от конкретното училище/детска градина, включени в проекта и да съответства на представената обосновка за нуждите на училището/детската градина.

Регионалните управления на образованието (РУО) следва да извършат оценка на получените документи от училищата/детските градини и класиране на областно ниво в съответствие с горните изисквания за проверка на получените заявления.

В случай че в проектното предложение се планира закупуване на оборудване (материални/нематериални активи) за допълнителна подкрепа за личностно развитие в центрове за подкрепа за личностно развитие и регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, конкретният бенефициент следва да осъществи процеса по подбор на такива центрове, въз основа на обективни изисквания за подбор, гарантиращи ефективност при разходването на средствата.

В случай на недопустими разходи и дейности, същите следва да бъдат премахнати/коригирани от съответното РУО, на база на което се извършва класиране на областно ниво и се изпраща на конкретния бенефициент. Финалното класиране се извършва от конкретния бенефициент въз основа на получените класирания от всички РУО като се цели осигуряване на балансирано териториално разпределение на средствата по настоящата процедура.

Процедурата чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент се осъществява съгласно разпоредбите на чл. 5, ал. 1 и чл. 23-24 от ПМС № 162/05.07.2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. и Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ).

Кандидатът по процедурата чрез директно предоставяне трябва:

- да е директно отговорен за изпълнението на дейностите по проекта, а не да действа в качеството на посредник;

и

- да разполага с необходимия административен, финансов и оперативен капацитет, който гарантира успешното изпълнение на дейностите по проекта.

Административен капацитет – Екипът за организация и управление на проекта на централно ниво следва да бъде съобразен със спецификата и обема на заложените дейности. Числеността на екипа за организация и управление на проекта и изборът на експерти следва да съответства на Указанието на УО на ОПНОИР за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти (**Приложение VII към Условието за кандидатстване**).

За доказване на административен капацитет, кандидатът следва да представи автобиографии по образец (**Приложение V към Условието за кандидатстване**) на най-малко 5 основни позиции от екипа на централно ниво (*ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водещ координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт информация и комуникация*), придружени от документ/и относно извършения подбор на членовете на екипа на централно ниво, както и да посочи информация в т. 9 „Екип“ от Формуляра за кандидатстване, за квалификацията

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

и отговорностите на всеки един от предлаганите членове на екипа за управление на проекта на централно ниво.

Кандидатът следва да опише в т. 11. „Допълнителна информация“ от Формуляра за кандидатстване проведената процедура за подбор на членовете на екипа за организация и управление, в съответствие с Указанието на УО на ОПНОИР за конкретни бенефициенти относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти, като приложи в т. 12 документи, доказващи извършения подбор, както и да обоснове необходимостта от предложените позиции в териториалните екипи с оглед спецификата на дейностите на проектното предложение. Конкретният бенефициент задължително посочва в т. 9 от формуляра за кандидатстване териториалните екипи като позиции и отговорности.

Дирекция „Управление и изпълнение на проекти“ в Министерството на образованието и науката, което е конкретен бенефициент по настоящата процедура, ще осигурява дейностите по организация и управление на проекта чрез цялостно управление, отчитане и контрол на дейностите, съгласно договора за безвъзмездна финансова помощ. За участие в дейностите по организиране изпълнението на проекта, бенефициентът може да определи и други служители на МОН, извън тези в дирекция „Управление и изпълнение на проекти“, съобразно тяхната експертиза, професионален опит и компетентност.

За осъществяване на дейностите по управление на проекта конкретният бенефициент може да се подпомага и от външни експерти, назначени по утвърдено допълнително щатно разписание съгласно § 16, ал. 7 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за администрацията.

Финансов капацитет – Кандидатът следва да може да осигури необходимото финансиране за изпълнение на дейностите по проекта.

Това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия към момента на кандидатстване в Закона за държавния бюджет (ЗДБ). Счита се, че е налице финансов капацитет, ако утвърдените в ЗДБ за текущата финансова година разходи по бюджета на бенефициента са по-високи от размера на исканата БФП.

Оперативен капацитет – Кандидатът следва да има успешно реализиран поне един проект през последните три години, който е от типа или с финансовите особености или с обхват като настоящия проект или по-голям; и/или има поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение. Информацията следва да обхваща не повече от 3 проекта, изпълнени през последните 3 години.

При подаване на проектното предложение, кандидатът трябва да декларира в т. 11 от Формуляра за кандидатстване, че разполага с необходимия финансов, административен и оперативен капацитет за изпълнението на проекта.

12. Допустими партньори:

По настоящата процедура не се допуска участието на партньори.

13. Дейности, допустими за финансиране:

Дейностите, предвидени за изпълнение и съответните разходи в рамките на проектното предложение, следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност, да са с нестопански характер и да гарантират постигането на целите на Оперативна

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 и специфичните цели и резултати на Инвестиционен приоритет 9i от Приоритетна ос 3, при оптимално съотношение между очакваните разходи и ползи.

Допустимите дейности по настоящата процедура трябва:

- Да не противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета, Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета и Регламент за изпълнение (ЕС) № 2015/207 на Комисията от 20 януари 2015 година за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на образците за доклад за напредъка, представяне на информация относно голям проект, съвместен план за действие, доклади за изпълнението по цел „Инвестиции за растеж и работни места“, декларация за управлението, одитна стратегия, одитно становище и годишен контролен доклад, както и методология за анализ на разходите и ползите и в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета, по отношение на образца на доклади за изпълнението по цел „Европейско териториално сътрудничество“;

- Да са насочени към изпълнението на целите на Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ и на ОПНОИР 2014-2020;

- Да бъдат ясно обосновани и да имат конкретни цели;

- Да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;

- Да са подходящи, практични и последователни, и да съответстват на целите и очакваните резултати.

По настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ допустими за финансиране са следните дейности, които кандидатът описва и обосновава в проектното предложение:

Дейности в подкрепа на образователната система

1. Модели и инструменти за приобщаващо образование на деца и ученици

1.1. Разработване и прилагане на модел за функционална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания в институциите в системата на предучилищното и училищното образование по проекта, посредством:

1.1.1. Разработване на карта за функционална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания във

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

вързка с прилагането на Международната класификация за функционирането на човека, уврежданията и здравето на децата¹⁷;

1.1.2. Провеждане на обучения на специалисти от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО¹⁸), регионалните здравни инспекции (РЗИ) и дирекциите „Социално подпомагане“ (ДСП) за прилагане на картата за функционална оценка съгласно ICF-CY;

1.1.3. Въвеждане на междусекторен подход при прилагане на картата за функционална оценка съгласно ICF-CY на ниво 28 области от страна на обучените специалисти от РЦПППО, РЗИ и ДСП.

1.2. Разработване на инструмент за идентифициране на маркери на риск при деца и ученици и за определяне на възможности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици в риск;

1.3. Разработване на инструмент за откриване на дарбите и за определяне на възможности за стимулирането им чрез допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби.

2. Разработване на специализирани дидактически материали (учебна литература, адаптирани учебни помагала и други) за работа с деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби.

Дейност 1 и всички включени в нея поддейности, както и Дейност 2 се **организируют и възлагат от конкретния бенефициент**.

Изборът на експерти за изпълнението на Дейност 2 следва да бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин в съответствие със Закона за обществените поръчки.

Всяка една поддейност на Дейност 1, както и Дейност 2 следва да бъдат детайлно описани във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на съответната дейност/поддейност и очакваните резултати. В допълнение, в поле „Начин на изпълнение“ следва подробно да се обосноват необходимите средства за изпълнение на дейността, които са заложиени в поле „Стойност“ за съответната дейност.

В поле „Начин на изпълнение“ на Дейност 1, поддейности 1.1.1, 1.1.3, 1.2 и 1.3 и на Дейност 2 трябва да бъдат посочени необходимите позиции със съответната квалификация, приложимата часова ставка и броят на планираните часове за всеки интелектуален продукт (модел/инструмент за приобщаващо образование, учебна литература, адаптирани учебни помагала и др.), който е планиран да бъде създаден в рамките на посочените по-горе дейности и поддейности. Аргументирането на конкретната квалификация на предложения за изпълнението на тези дейности и поддейности персонал, включително на необходимия брой

¹⁷ International classification of functioning, disability and health: children and youth version: ICF-CY.

¹⁸ Съгласно чл. 50, ал. 3 от ЗПУО „Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование са специализирани обслужващи звена, които изпълняват дейности, свързани с провеждане на държавната политика за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

часове за създаването на съответния интелектуален продукт и на часовата ставка, която се прилага от кандидата при планиране на необходимите разходи, следва да се основава на извършено проучване, включително интернет прочуване, от кандидата, което се доказва с прилагане на минимум 2 оферти (сканирани копия) и/или проведени/изпълнени (от кандидата или други възложители) процедури за избор на изпълнител за изработването на продукт със сходно съдържание и обем на планираното в проектното предложение. Аргументацията може да бъде подкрепена от доказателства, отразяващи часовете и квалификацията за изработване на продукти със сходно съдържание, документация от проведени процедури за избор на изпълнители, финални отчети по приключили проекти и програми с подобни дейности и др. При извършени проучвания в интернет следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана. Към предоставения хиперлинк следва да бъде посочена дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт.

Сумата на разходите за поддейности 1.1.1, 1.1.3, 1.2 и 1.3 не може да надвишава 10% от общата стойност на преките допустими разходи по проекта.

В поле „Начин на изпълнение“ на поддейност 1.1.2 от Дейност 1, трябва да се посочи продължителността на всяко едно от планираните обучения, броя на групите за обучение, броя на специалистите, които ще бъдат обучени и т.н. При провеждане на обученията за прилагане на картата за функционална оценка съгласно ICF-CY, се прилага методология за опростени разходи в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За целта УО на ОПНОИР е разработил **Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условието за кандидатстване).**

Всяко обучение следва да завършва с ясен краен резултат – успешно обучен специалист от РЦППО, РЗИ и ДСП. Всеки успешно обучен специалист получава удостоверение/сертификат за завършено обучение.

С оглед гарантиране на ефективността на планираните обучения на специалистите от РЦППО, РЗИ и ДСП, обученията следва да бъдат провеждани в групи по съответната тема в зависимост от продължителността на обучението. Числеността на групите за обучение не може да надвишава **10 обучаеми (средно 8 участници в група).**

Изборът на специалисти от РЦППО, РЗИ и ДСП за включването им в обучение по поддейност 1.1.2 следва да се извършва по прозрачен, публичен и недискриминационен начин на база анализ на нуждите и механизъм за тяхното идентифициране и да бъде надлежно описан в секция 7. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване.

При отчитане на поддейност 1.1.2 кандидатът следва да представи всички издадени удостоверения/сертификати за преминато обучение.

Дейности в подкрепа на детските градини и училищата

3. Специализирани обучения на екипите за подкрепа за личностно развитие

3.1. Провеждане на обучения на специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата¹⁹ по проекта, и в центровете за специална образователна подкрепа по прилагане на картата за функционална оценка и въвеждане на междусекторен подход, от обучените специалисти от РЦПППО, РЗИ и ДСП;

3.2. Обучения на специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие по проекта за прилагане на разработения инструмент за деца и ученици в риск;

3.3. Обучения на специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие по проекта за прилагане на разработения инструмент за деца и ученици с изяви дарби;

3.4. Обучения на специалисти от екипи за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от детските градини и училищата по проекта и от Държавния логопедичен център, за работа с дете и ученик по конкретен случай, за определяне на нивата на допълнителна подкрепа и за предоставяне на допълнителна подкрепа, както и за прилагане на стандарти в логопедичната работа;

3.5. Обучения на педагогически специалисти за диференциране и адаптиране на учебното съдържание и за методи на обучение, съобразени с индивидуалните потребности на децата и учениците, на които се предоставя допълнителна подкрепа, за оценяване на текущия и годишния напредък от обучението на децата и учениците, както и за съвместна работа в групата/в класната стая между ресурсните учители, другите педагогически специалисти и помощниците на учителя;

3.6. Обучения на педагогически специалисти и на непедагогически персонал за работа с родители в процеса на приобщаващото образование, включително за превенция на насилието и агресията, и за създаване на сигурна училищна среда в училищата чрез промяна на нагласите на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал за начините и подходите за преодоляването им и др.;

3.7. Обучения на педагогически специалисти за прилагане на Цялостна училищна програма за сигурна училищна среда и превенция на насилието и тормоза в училищата, за утвърждаване на позитивната дисциплина и прилагане на подходи за мотивация и преодоляване на проблемното поведение на деца и ученици.

Дейност 3 и всички включени в нея поддейности се организират и осъществяват на областно ниво от регионалните управления на образованието. Изборът на педагогически специалисти, непедагогически персонал и специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие за включването им в специализирани обучения по дейност 3 следва да се извършва по прозрачен, публичен и недискриминационен начин на база анализ на нуждите и механизъм за тяхното идентифициране и да бъде надлежно описан в секция 7. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване.

По отношение на обучения, които са толкова специфични, че биха могли да бъдат извършени единствено и само от конкретно лице/организация, поради което няма пазар за тях и съответно те са неикономически, конкретният бенефициент следва да обоснове това в секция 7. „План за изпълнение/Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване, а Управляващият орган ще извършва проверки в процеса на изпълнение на проекта. Останалите обучения следва да бъдат възлагани на изпълнител по реда на Закона за

¹⁹ Съгласно чл. 128, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование „Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина или училището се създава със заповед на директора за конкретно дете или ученик – със специални образователни потребности, в риск, с изяви дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.“.

обществените поръчки по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин.

Всяка една от поддейностите на Дейност 3 следва да бъде детайлно описана във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“ като се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на съответната поддейност и очакваните резултати, включително като се посочат видовете планирани обучения, тяхната продължителност, броя на групите за обучение, броя на педагогическите специалисти, непедagogическия персонал, специалистите от екипите за подкрепа за личностно развитие, които ще бъдат обучени, и т.н. В допълнение, в поле „Начин на изпълнение“ на съответната поддейност следва подробно да се обосноват необходимите средства за нейното изпълнение, които са заложи в поле „Стойност“. При провеждане на обученията за педагогическите специалисти, непедagogическия персонал и специалистите от екипите за подкрепа за личностно развитие, се прилага методология за опростени разходи в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За целта УО на ОПНОИР е разработил **Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условието за кандидатстване).**

Всяко обучение следва да завършва с ясен краен резултат – успешно обучен педагогически специалист, непедagogически персонал и специалист от екип за подкрепа за личностно развитие. Всеки успешно обучен педагогически специалист, непедagogически персонал и специалист от екип за подкрепа за личностно развитие получава удостоверение/сертификат за завършено обучение.

С оглед гарантиране на ефективността на планираните обучения на педагогическите специалисти, непедagogическия персонал и специалистите от екипите за подкрепа за личностно развитие, обученията следва да бъдат провеждани в групи по съответната тема в зависимост от продължителността на обучението. Числеността на групите за обучение не може да надвишава **10 обучаеми (средно 8 участници в група).**

При отчитане на дейност 3 кандидатът следва да представи всички издадени удостоверения/сертификати за преминато обучение.

Специализираните обучения на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал от детските градини и училищата и специалистите от екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците по проекта, трябва да бъдат осъществени въз основа на анализ на нуждите във всяка детска градина/училища и техните деца/ученици.

В резултат на обученията, специалистите от екипите за подкрепа за личностно развитие следва да извършат функционална оценка на всички деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби от детските градини и училища, включени в проекта и да изготвят План за подкрепа на детето или ученика²⁰.

²⁰ Съгласно чл. 83. (1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира от детската градина и училището чрез план за подкрепа, изготвен за дете или ученик. В съответствие с чл. 187, ал. 3 от ЗПУО, видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на детето или

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

В обучението по прилагане на Цялостна училищна програма за сигурна училищна среда и превенция на насилието и тормоза в училищата не трябва да се включват педагогически специалисти от училищата, в които такава програма е била/се планира да бъде пилотно апробирана в рамките на програмата за партньорство 2018-2022 г. между УНИЦЕФ и правителството на Република България. В резултат на обучението, педагогическите специалисти трябва да разработят, в рамките на дейност 6, Цялостна програма за сигурна училищна среда и превенция на насилието и тормоза в съответното училище/детска градина.

4. Закупуване на оборудване за допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. за специализирани кабинети и помещения в детските градини, училищата и ЦПЛР по проекта, въз основа на извършен анализ на нуждите от необходимото оборудване за допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. за специализирани кабинети и помещения.

Дейност 4 се организира и осъществява на областно ниво от Регионалните управления на образованието въз основа на извършен анализ на нуждите от необходимото оборудване за допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответната институция. Оборудването по дейност 4 включва както материални активи, така и нематериални активи за целите на допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от детски градини, училища и ЦПЛР. Оборудване за допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици може да бъде закупено и за РЦПППО, в случай че конкретният бенефициент е обосновал в проектното предложение такава необходимост и е описал механизма за подбор на ЦПЛР и РЦПППО.

Дейност 4 следва да бъде детайлно описана във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“ като се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на дейността и очакваните резултати, включително като се посочи необходимото оборудване по позиции, броя на специализираните кабинети и помещения, които се очаква да бъдат оборудвани и т.н., въз основа на описан примерен списък на оборудването за специализиран кабинет/ помещение за допълнителна подкрепа за личностно развитие по проекта. В допълнение, в поле „Начин на изпълнение“ на съответната поддейност следва подробно да се обосноват необходимите средства за нейното изпълнение, които са заложили в поле „Стойност“. Аргументирането на планираните разходи за изпълнението на дейността следва да се основава на извършено проучване, включително интернет прочуване, от кандидата, което се доказва с прилагане на минимум 2 оферти (сканирани копия) и/или проведени/изпълнени (от кандидата или други възложители) процедури за избор на изпълнител за доставка на еквивалентно оборудване на планираното в проектното предложение. При извършени проучвания в интернет следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана. Към предоставения хиперлинк следва да бъде посочена дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт.

ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците със специални образователни потребности; в риск; с изявени дарби; с хронични заболявания, определя и часовете за ресурсно подпомагане.

Закупеното по Дейност 4 оборудване за допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. за специализирани кабинети и помещения, следва да се използва за целите на проекта и да не променя предназначението и местонахождението си за период от 3 години след приключване на операцията. В случай че в този 3-годишен период дадена институция бъде закрыта, оборудването следва да бъде прехвърлено в друга институция, изпълняваща дейности за допълнителна подкрепа и личностно развитие. В тези случаи конкретният бенефициент задължително уведомява Управляващия орган за настъпилите промени в местонахождението и използването на оборудването.

Разходите за дейност 4 не могат да надвишават 20% от общата стойност на преките допустими разходи по проекта.

Разходите за дейност 4 са допустими единствено ако са необходими за изпълнение на дейност 5 от настоящата процедура за предоставяне на БФП.

Дейности в подкрепа на децата и учениците

5. Осъществяване на дейности за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование по проекта чрез:

5.1. Прилагане на модели/програми/гъвкави форми на обучение и т.н., разработени от педагогическите специалисти в детските градини и училищата по проекта, в т.ч. за по-лесна проходимост между образователните етапи на подкрепените деца и ученици, чрез иновативни адаптивни подходи за включване в образователния процес и за осъществяване на приобщаващо образование;

Поддейност 5.1 включва както разработването на модели, програми, гъвкави форми на обучение и др. от педагогически специалисти във включените по проекта детски градини и училища, така и тяхното прилагане в процеса на приобщаващото образование на деца и ученици.

5.2. Алтернативни модели в детските градини и училищата за работа с деца и ученици с изяви дарби, включително за подпомагане за участие в пленери, обучителни и тренировъчни лагери, в национални и международни конкурси, олимпиади и състезания, в т.ч. чрез еднократни стипендии²¹;

5.3. Дейности за стимулиране овладяването на ключови компетентности и за формиране на личностни качества и социални компетентности чрез прилагане на компетентностния подход с цел подготовка за самостоятелен и независим живот и за личностна реализация;

5.4. Осигуряване на допълнителен персонал от педагогически специалисти и от други специалисти, в т.ч. помощници на учителя, в детските градини и училищата по проекта за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици.

Дейност 5 и включените в нея поддейности се осъществяват от участващите в проекта детски градини и училища, съвместно с ЦПЛР, ЦСОП, Държавния логопедичен център и Националния дворец на децата.

²¹ Съгласно чл. 126 от Наредбата за приобщаващо образование и чл. 8 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрыла на деца с изяви дарби

Дейностите за допълнителна подкрепа на децата и учениците се осъществяват с методическата подкрепа и супервизията на специалисти от РЦПППО, въз основа на оценката на индивидуалните потребности и Плана за подкрепа на детето и ученика, разработени по проекта вследствие на проведените обучения на специалистите за подкрепа за личностно развитие.

Всяка една от поддейностите на Дейност 5 следва да бъде детайлно описана във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на дейността и очакваните резултати. В допълнение, в поле „Начин на изпълнение“ следва подробно да се обосноват необходимите средства за изпълнение на дейността, които са заложили в поле „Стойност“ за съответната поддейност.

В поле „Начин на изпълнение“ на **поддейност 5.1.**, по отношение на планираното разработване на модели/програми/гъвкави форми на обучение и др., трябва да бъде посочена приложимата часова ставка и броят на планираните часове за всеки интелектуален продукт (модели/програми/гъвкави форми на обучение и др.), който е планиран да бъде създаден в рамките на посочената по-горе поддейност от специалистите в екипите за допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици. Аргументирането на необходимия брой часове за създаването на съответния интелектуален продукт и на часовата ставка, която се прилага от кандидата при планиране на необходимите разходи, следва да се основава на извършено проучване, включително интернет прочуване, от кандидата, което се доказва с прилагане на минимум 2 оферти (сканирани копия) и/или проведени/изпълнени (от кандидата или други възложители) процедури за избор на изпълнител за изработването на продукт със сходно съдържание и обем на планираното в проектното предложение. Аргументацията може да бъде подкрепена от доказателства, отразяващи часовете за изработване на продукти със сходно съдържание, финални отчети по приключили проекти и програми с подобни дейности и др. При извършени проучвания в интернет следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана. Към предоставения хиперлинк следва да бъде посочена дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт.

По отношение на дейностите за осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, в поле „Начин на изпълнение“ на **поддейности 5.1 (по отношение на прилагането на моделите/програмите/гъвкавите форми на обучение и т.н.), 5.2 и 5.3** следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на съответната поддейност, включително да се посочи очаквания брой деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби, на които се планира да бъде предоставена допълнителна подкрепа, в съответствие с планираните в т. 8 на проектното предложение целеви стойности на индикаторите за изпълнение, индикативен брой часове допълнителна подкрепа и т.н. В допълнение, в поле „Начин на изпълнение“ на съответната поддейност следва подробно да се обосноват необходимите средства за нейното изпълнение, които са заложили в поле „Стойност“. При осъществяването на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, се прилага методология за опростени разходи в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За целта УО на ОПНОИР е разработил **Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“ и методология, обосноваваща**

изведените размери на разходите (Приложение XII към Условието за кандидатстване), която може да се прилага от кандидата, само в случай че допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя от специалист, който не е бил назначен в детската градина/училището за изпълнението на поддейност 5.4 от проекта.

Всяка предоставена допълнителна подкрепа на дете/ученик следва да завършва с ясен краен резултат – удостоверение/карта на детето/ученика по образец на УО.

С оглед гарантиране на ефективността на планираната допълнителна подкрепа на деца и ученици, допълнителната подкрепа за личностно развитие следва да се осъществява индивидуално или в малки групи, в зависимост от индивидуалните потребности на детето/ученика, документиран в плана за подкрепа на детето/ученика. Числеността на групите за допълнителна подкрепа за личностно развитие не може да надвишава **3 деца/ученици (средно 2 участници в група).**

При отчитане на предоставената допълнителна подкрепа по поддейности 5.1, 5.2 и 5.3 кандидатът следва да представи всички издадени удостоверения/карти на децата/учениците за предоставената допълнителна подкрепа.

В рамките на **поддейност 5.2** е допустимо и предоставяне на еднократни стипендии (еднократно финансово подпомагане) на ученици с изяви дарби от начален и прогимназиален етап на образование, като допълващ инструмент за подпомагане на ученици от I до VII клас с изяви дарби. При планирането на тази част от поддейност 5.2 в поле „Начин на изпълнение“ следва да се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за нейното изпълнение, като се посочи очакваният брой ученици с изяви дарби, на които се планира да бъдат предоставени еднократни стипендии, очакваният брой предоставени стипендии и т.н., както и да се обосноват необходимите средства за нейното изпълнение, които са заложи в поле „Стойност“. За предоставянето на еднократни стипендии на ученици с изяви дарби се прилага методология за опростени разходи в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За целта УО на ОПНОИР е разработил **Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условието за кандидатстване).**

Всяка предоставена еднократна стипендия на ученик с изяви дарби се удостоверява с документ, потвърждаващ класиране на ученика в национален и/или международен конкурс, олимпиада и състезание през текущата година.

Назначаването на специалисти за допълнителна подкрепа за личностно развитие в рамките на **поддейност 5.4** се извършва въз основа на анализ на нуждите на съответната детска градина/училище. Дейността на назначените специалисти в екипите за подкрепа за личностно развитие се осъществява с методическата подкрепа и супервизията на специалисти на РЦПППО²². **При осъществяването на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от назначените в рамките на поддейност 5.4 специалисти не е допустимо да се прилага Стандартната таблица на разходите за единица продукт по процедура BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо**

²² Съгласно чл. 125 от Наредбата за приобщаващо образование

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

образование“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII към Условиата за кандидатстване).

Назначаването на допълнителния персонал в екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата по проекта се извършва съгласно разпоредбите на Кодекса на труда. Работните заплати се определят съгласно вътрешните правила на съответната образователна институция.

Разходите за Дейност 5, поддейности 5.1, 5.2, 5.3 и 5.4 трябва да бъдат минимум 40% от преките допустими разходи по проекта.

Дейности в подкрепа на родителите

6. Дейности за семейна подкрепа в процеса на приобщаващото образование в детските градини и училищата по проекта, в т.ч.:

6.1. Психологическа подкрепа на родители за превенция на насилието и преодоляването на проблемното поведение на децата и учениците, вкл. създаване на групи за подкрепа и взаимопомощ в детските градини и училищата по проекта;

6.2. Работа с родителите от групи/класове, в които има деца и ученици с различни затруднения при ученето и участието, за формиране на толерантна среда, за насърчаване на недискриминацията и др.;

6.3. Кампании за превенция на насилието и тормоза в детските градини и училищата, за утвърждаване на позитивна дисциплина и прилагане на подходи за мотивация и преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците.

Дейност 6 и включените в нея поддейности се осъществяват от участващите в проекта детски градини и училища.

Дейностите за работа с родители и психологическа подкрепа (поддейности 6.1 и 6.2) се осъществяват от обучените в рамките на проекта педагогически специалисти и непедagogически персонал. В рамките на поддейност 6.2. може да бъде планирано разработването на методически материали за работа с родители и семейни общности по отношение на включването им като равностoен партньор в приобщаващото образование на местно равнище.

Кампаниите в детските градини и училищата в рамките на поддейност 6.3 се организират и провеждат въз основа на разработена от обучените педагогически специалисти в рамките на дейност 3, Цялостна програма за сигурна училищна среда и превенция на насилието и тормоза в съответната детска градина/училище. В рамките на поддейност 6.3 може да бъде планирано и разработване на информационни материали за целите на ефективното провеждане на кампаниите за превенция на насилието и тормоза в детските градини и училищата, за утвърждаване на позитивна дисциплина и прилагане на подходи за мотивация и преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците.

Всяка една от поддейностите на Дейност 6 следва да бъде детайлно описана във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, полета „Описание“, „Начин на изпълнение“ и „Резултат“, като се посочи ясна и конкретна информация за методите и средствата за изпълнение на дейността и очакваните резултати. В допълнение, в

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

поле „Начин на изпълнение“ следва подробно да се обосноват необходимите средства за изпълнение на дейността, които са заложили в поле „Стойност“ за съответната поддейност.

В поле „Начин на изпълнение“ на всяка една от поддейностите трябва да бъде посочена приложимата часова ставка и броят на планираните часове за изпълнението на съответната поддейност. Аргументирането на необходимия брой часове и на часовата ставка, която се прилага от кандидата при планиране на необходимите разходи, следва да се основава на извършен анализ/проучване на нуждите, включително интернет прочуване, от кандидата, което се доказва с прилагане на минимум 2 оферти (сканирани копия) и/или проведени/изпълнени (от кандидата или други възложители) процедури за избор на изпълнител за изработването на продукти със сходно съдържание и обем на планираното в проектното предложение. При извършени проучвания в интернет следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана. Към предоставения хиперлинк следва да бъде посочена дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт.

Дейност 6 може да има единствено допълващ ефект към изпълнението на основните дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици от детски градини и училища до основна степен на образование, т.е. тези дейности могат да се реализират от детската градина/училището само в комбинация с други допустими дейности.

Конкретният бенефициент задължително трябва да планира в проектното предложение всяка една дейност и нейните поддейности, които са определени за допустими по настоящата процедура.

Освен описаните по-горе допустими преки дейности, проектното предложение **задължително** трябва да включва и **непреки дейности**:

- Дейности за организация и управление

и

- Дейности за информация и комуникация.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване следва да се има предвид, че **непреките дейности не представляват отделни дейности.** Те следва да бъдат описани и обосновани от конкретния бенефициент в т. 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ на Формуляра за кандидатстване.

Дейностите за информация и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията, описани в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020, публикуван на интернет страницата на ОПНОИР: <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=67>.

Във Формуляра за кандидатстване, т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ в поле „Описание“ конкретният бенефициент следва конкретно и ясно да обоснове и опише какво включва всяка една дейност, предвидена за изпълнение по проекта. В поле „Начин на изпълнение“ следва подробно да се опишат предвидените общи стойности по бюджетни редове (разбивка по видове разходи като описание и сума). В това поле следва да се опишат методите и средствата за изпълнението на дейността, както и да се обосноват разходите,

които са заложи в полето „Стойност“ за съответната дейност. В поле „Резултат“ следва да се опишат очакваните конкретни резултати от изпълнението на планираната дейност.

При попълването на т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“ кандидатът следва да предвиди балансирано разпределение на дейностите, като осигури възможност за паралелно изпълнение на дейностите, съобразно идентифицираните нужди.

В т. 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът следва да предостави информация относно начина и методите за идентифициране на целевите групи, които ще бъдат подкрепени чрез дейностите по проекта – деца и ученици от детски градини и училища до основна степен на образование, педагогически специалисти и непедagogически персонал, специалисти от екипи за подкрепа за личностно развитие²³, специалисти от РЦПППО, РЗИ, ДСП, ЦСОП и ЦПЛР и от Държавния логопедичен център, включително да опише конкретните нужди на целевата група по проекта.

В т. 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване кандидатът следва да посочи по какъв начин изпълнението на проекта ще осигури надграждащ ефект спрямо разработените по предходни проекти продукти, както и да опише механизма, посредством който разработените в рамките на проекта продукти ще бъдат интегрирани в националното законодателство и политиките в областта на приобщаващото образование. В проектното предложение следва да бъде предвидена възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането. Проектът следва да създава модел, който може да бъде мултиплициран. В проектното предложение кандидатът следва да поеме ангажимент за запазване на работните места на назначения в рамките на проекта допълнителен персонал след приключване на финансирането по проекта, като посочи мерките, които ще се предприемат за запазване на работните места на допълнителния персонал след приключване на проекта, и потенциалните източници за финансирането им.

При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, следва да се има предвид, че провеждането на съответните процедури за определянето на изпълнител по реда на Глава четвърта (Специални правила за определяне на изпълнител от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ) от ЗУСЕСИФ не представляват отделни дейности. В тази връзка изборът на изпълнител следва да се посочи в т. 7 „План за изпълнение/дейности по проекта“, поле „Начин на изпълнение“ на съответната дейност, за която се отнася, **единствено като метод/средство за нейното изпълнение**. В допълнение, процедурите за избор на изпълнител за Дейност 4 и поддейност 6.3, които се финансират въз основа на действително извършените разходи, следва да бъдат описани в т. 10. План за външно възлагане на Формуляра за кандидатстване.

При изпълнение на дейностите по проекта следва да се спазва принципът за екологична устойчивост, съгласно Указанията за прилагане на принципа на екологична устойчивост в

²³ За целите на настоящата процедура „специалисти от екипи за подкрепа за личностно развитие“ са специалисти от детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена, които осигуряват допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съгласно Наредбата за приобщаващо образование

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

контекста на ОПНОИР, които са налични на следния интернет адрес: <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>. **При неспазване на принципа за екологична устойчивост, съгласно чл. 70, ал. 1 на ЗУСЕСИФ, финансова подкрепа със средства от ЕСИФ може да бъде отменена изцяло или частично чрез извършване на финансова корекция.**

Изборът на изпълнители следва да бъде извършван по открит, прозрачен, в достатъчна степен публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

При избора на изпълнител/и на дейностите по проекта, в случай че е приложимо, конкретният бенефициент следва да предвиди при възлагането на обществени поръчки прилагането на мерки за опазване на околната среда съгласно приложимите разпоредби на ЗОП и актовете по прилагането му и в съответствие с чл. 47, ал. 1 и чл. 63, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Посочените дейности следва да са в съответствие с хоризонталните политики на Европейския съюз, посочени в т. 17 от Условието за кандидатстване. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано на етап изпълнение на проекта.

В съответствие с чл. 4, ал. 4 от ЗУСЕСИФ, чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.) **кандидатът няма право да подава проектно предложение по процедурата за дейности, които са физически приключени или изцяло изпълнени или такива, финансирани по друг проект, процедура, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.**

В процеса на изпълнение на проекта, УО ще следи за демаркация с други програми и проекти с цел недопускане на двойно финансиране. В тази връзка, проектът подаден по настоящата процедура, може да има единствено допълващ ефект, но не и да дублира и припокрива изпълнението на национални програми, както и проекти, финансирани от други източници.

Настоящата процедура надгражда процедура BG051PO001-4.1.07 „Включващо обучение“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013, процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-3.003 „Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение – Фаза 1“ и процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M2OP001-3.005 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ по ОПНОИР.

В рамките на процедурата не се допуска финансиране на вече реализирани дейности, разработени материали, анализи, наръчници и други документи, и на закупено оборудване по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Обученията по настоящата процедура не могат да дублират обученията по процедури по ОПНОИР BG05M2OP001-2.010 „Квалификация на педагогическите специалисти“ и BG05M2OP001-3.005 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ по теми на обучението и по участници в обучението.

Недопускане на дублирането на целевите групи и дейности ще се съблюдава както на етап кандидатстване (чрез декларации) и на етап договаряне (чрез проверки за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проекта чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти и др. В тази връзка конкретният бенефициент следва да попълни и подаде заедно с проектното предложение **Декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност**, попълнена по образец (**Приложение IV към Условията за кандидатстване**).

Управляващият орган има правото в процеса на оценка да отстрани недопустими дейности, както и дейности, които са свързани с недопустими разходи.

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“, съгласно изискванията на Глава пета „Финансово управление и контрол“ от ЗУСЕСИФ и действащите подзаконовни нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на Закона, разпоредбите на Регламент №1303/2013, Регламент №1304/2013 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2014-2020 г., детайлно описани по-долу.

Бюджетът (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Стойността на допустимите разходи трябва да се основава на европейското и българското законодателство, да се базира на нормативно определени размери или на реални пазарни цени и да е в съответствие с предвижданията за финансиране дейности.

По време на оценката на проектното предложение е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Несъответствието между предвидените дейности и видовете заложили разходи, както и дублирането на разходи могат да наложат и изискването на допълнителни разяснения и информация от страна на оценителната комисия до конкретния бенефициент. Освен тях, корекции на бюджета на проектното предложение могат да се извършат и при наличие на недопустими дейности и/или разходи, неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложили процентни съотношения/прагове на разходите. Корекциите в бюджета **не могат да водят** до увеличаване на сумата на исканата безвъзмездна помощ по настоящата процедура. Управляващият орган може да извърши или изиска от конкретния бенефициент корекции в т. 5 „Бюджет на проекта“ от Формуляра за кандидатстване във връзка с установени в процеса на оценката недопустими и/или необосновани разходи и дейности.

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Съгласно чл. 33 от Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012:

1. принципът на икономичност изисква ресурсите за осъществяване на дейностите да бъдат осигурени своевременно, в подходящо количество и качество и на най-добра цена;

2. принципът на ефикасност е свързан с най-доброто съотношение между използваните ресурси, предприетите дейности и постигането на целите;

3. принципът на ефективност е свързан със степента, в която се постигат поставените цели посредством предприетите дейности.

2) Да бъдат извършени след датата на подписване на административния договор за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ и до изтичане на срока за изпълнение на проекта и да са за дейности, които не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;

3) Да са в съответствие с категориите разходи, включени в административния договор за предоставяне на безвъзмездна помощ, както и в съответствие с одобреното проектно предложение и изискванията на настоящите Условия за кандидатстване (чл. 57, ал. 1, т. 2 от ЗУСЕСИФ);

4) За направените разходи да е налична адекватна одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 г. на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013, включително да са спазени разпоредбите за съхраняване на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;

5) Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинното/окончателното искане за плащане от страна на бенефициента. Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими. В случаите по чл. 55, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗУСЕСИФ (прилагане на формите на стандартна таблица на единичните разходи или еднократни суми) разходите са допустими, ако действията, представляващи основание за възстановяването им, са извършени в срока за допустимост. Плащанията могат да бъдат извършени и след края на проекта, **но не по-късно от 31.12.2023 г.** и крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта;

6) Да се отнасят за реално доставени продукти и извършени услуги (чл. 57, ал. 1, т. 3 от ЗУСЕСИФ);

7) Да са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство (чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗУСЕСИФ);

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- 8) Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система (чл. 57, ал. 1, т. 5 от ЗУСЕСИФ);
- 9) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи (освен в случаите на опростено отчитане на разходи чрез формите по чл. 55, ал. 1, т. 2-4 от ЗУСЕСИФ);
- 10) Да са извършени от допустимия по настоящата процедура бенефициент (чл. 57, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕСИФ);
- 11) Да са за услуги и/или доставки, за които изборът на изпълнител е извършен в съответствие с действащото национално и европейско законодателство за възлагане на обществени поръчки;
- 12) Да са съобразени с приложимите правила в областта на държавните помощи (чл. 57, ал. 1, т. 7 от ЗУСЕСИФ);
- 13) Да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети.

Разход, който не е обоснован в т. 7 от Формуляра за кандидатстване, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) служебно от оценителната комисия.

Разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта са недопустими, освен в случаите на данък върху добавената стойност, който не е възстановим съгласно националното законодателство. Правилата за третиране на Данък върху добавената стойност са разписани в Указания на министъра на финансите ДНФ-3/23.12.2016 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г. (**Приложение X към Условието за кандидатстване**).

14.2. Допустими разходи

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006, Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, ЗУСЕСИФ, ПМС № 189/2016 за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г. (ДВ брой 61 от 05.08.2016 г.), както и всички други закони и подзаконовни нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Допустими за финансиране са следните видове разходи:

ПРЕКИ РАЗХОДИ

I. Разходи за персонал

1. Разходи за възнаграждения на допълнителен персонал по поддейност 5.4

Разходите по бюджетен ред 1 са допустими за трудови възнаграждения единствено на допълнително наетите в рамките на проекта лица, ангажирани пряко с предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявиени дарби, включително всички дължими осигурителни вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение, съгласно националното законодателство и при спазване ограниченията на Кодекса на труда.

II. Стандартна таблица на разходите за единица продукт

2. Разходи за възнаграждения на персонала за изпълнение на дейност 1

3. Разходи за възнаграждения на персонала за изпълнение на дейност 2

4. Разходи за възнаграждения на персонала за изпълнение на поддейност 5.1

5. Разходи за възнаграждения на персонала за изпълнение на дейност 6

Разходите за възнаграждения на персонала за изпълнение на дейност 1 (поддейности 1.1.1, 1.1.3, 1.2 и 1.3), дейност 2, дейност 5 (поддейност 5.1 - по отношение на разработването на модели/програми/гъвкави форми на обучение и др.) и дейност 6(поддейности 6.1, 6.2 и 6.3) са разходи за възнаграждения на лицата, пряко ангажирани с осъществяването на тези дейности и поддейности, вкл. осигурителните и здравноосигурителните вноски за сметка на осигурителя съгласно националното законодателство.

Съгласно § 1, т. 8 от Допълнителната разпоредба на ПМС № 189/2016:

"Разходи за възнаграждения" са разходите за заплати по трудово или служебно правоотношение, разходите за възнаграждения, определени в заповед на органа по назначаване, съответно в трудов договор по чл. 110 от Кодекса на труда, за възлагане на допълнителни задължения във връзка с дейности по изпълнение и/или управление на проект, или по сключен договор за услуга, включително разходите за социални и здравни осигуровки, дължими от работодателя, органа по назначаването или възложителя.

ВАЖНО!!! Разходите по бюджетен ред 2 са допустими до 10 % от преките допустими разходи по проекта.

За преките допустими разходи по раздел II, бюджетни редове 2, 3, 4 и 5 се прилага **Стандартната таблица за допустимия размер на почасовото възнаграждение на лицата, наети във връзка с изпълнението на проекти, съфинансирани от Европейския социален фонд по приоритетни оси 2 и 3 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г.** (актуализирани стойности, приложими за периода след 01.09.2018 г.) (**Приложение XIII** към Условието за кандидатстване).

Позициите за тази процедура следва да са съобразени с планираните дейности и обосновани в проектното предложение.

№	Необходима експертиза	Вид експерт	Часова ставка в лева ²⁴
1	Преподавател/ учител	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години	14
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	20
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	30
2	Експерт образователни дейности	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години	15
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	22
		Старши експерт – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	34
3	ИТ експерт	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години	12
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	17
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	26
4	Икономист	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години;	12
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	18
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	27
5	Юрист	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години	17
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	26
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	39
6	Инженер	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години;	11
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	16

²⁴ Часовата ставка е определена за 1 астрономичен час и съдържа ефекта на разхода за възнаграждение и за вноски за осигуряване за сметка на осигурителя.

№	Необходима експертиза	Вид експерт	Часова ставка в лева ²⁴
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	24
7	Експерт административни дейности	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години	7
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	11
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	16
8	Експерт връзки с обществеността и масови комуникации	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години	13
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	20
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	30
9	Психолог и човешки ресурси	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години	18
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	28
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	42
10	Социолози и статистици	сътрудник – следва да притежава специфичен опит в дадената сфера до 3 години;	12
		експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера между 3 и 7 години	19
		старши експерт - следва да притежава специфичен опит в дадената сфера над 7 години	29

За всички останали позиции приложимата часова ставка се изчислява в съответствие с чл. 5, ал. 3, т. 6 от ПМС № 189/2016 г. като годишните брутни разходи за трудови възнаграждения в счетоводните отчети за последната година се разделят на 1720 часа. Съгласно т. 3.2 от Указанията за опростените варианти за разходите на Европейската комисия (EGESIF_14-0017):

„Стойността в числителя се отнася само до лицето, което работи пряко по операцията. Тя може да се базира на реалната заплата на това лице или на средните разходи за трудови възнаграждения на по-голяма съвкупност от служители, на такива от същата категория или на някои сходни мерки, които в общи линии са съпоставими с нивото на заплатата“.

Когато се прилага този метод при изчисляване на общите допустими разходи за възнаграждения трябва да се използват само отработените часове. Годишният отпуск

например не може да се отчита, тъй като той вече е включен в изчислението на почасовата ставка.

Горепосочените часови ставки могат да се прилагат както на етап кандидатстване – за обосноваване на необходимите разходи, така и на етап изпълнение, когато се отчитат извършените разходи за вознаграждения.

При подготовка на проектно предложение следва да се аргументира нуждата от избраните позиции, както и изискванията за образование, професионален опит и квалификация за заемането на длъжността, както и броят на планираните часове. Съответно при оценяването на проекта ще бъде проверено дали предвидените часови ставки за вознаграждения на лицата, наети във връзка с изпълнението на проекта, отговарят на ПМС № 189/2016 г. – чл. 5, ал. 3, т.6 и/или на Стандартната таблица за допустимия размер на почасовото вознаграждение на лицата, наети във връзка с изпълнението на проектите по ОП НОИР. При оценяване на проектното предложение предложените часови ставки и/или броят на планираните часове може да бъдат намалени, ако не са убедително аргументирани. Разходите по бюджетни редове 2, 3, 4 и 5 се възстановяват въз основа на **Стандартната таблица за допустимия размер на почасовите вознаграждения (Приложение XIII към Условието за кандидатстване)** и одобреното проектно предложение. При верифициране на разходите за определен интелектуален продукт УО проверява:

- Дали действително приложените часови ставки са в съответствие със Стандартната таблица (или чл. 5, ал. 3, т. 6 от ПМС 189/2016 г.);
- Колко са реално отработените часове за всяко физическо лице;
- Дали поисканият за възстановяване общ разход за съответния интелектуален продукт, който се получава като сума от приложените часови ставки, умножени по броя на действително отработените часове, не надвишава общия разход за съответния интелектуален продукт, записан в одобреното проектно предложение.

За всеки действително отработен час бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО стойността на съответното почасово вознаграждение, определено съгласно Стандартната таблица за допустимия размер на почасовите вознаграждения (**Приложение XIII към Условието за кандидатстване**) или чл. 68а, параграф 2-4 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. (съответно чл. 5, ал. 3, т. 6 от ПМС 189/2016 г.).

В случай че до приключване изпълнението на проекта даден интелектуален продукт не бъде представен и верифициран от УО, целият планиран разход за този интелектуален продукт не се възстановява на бенефициента.

6. Разходи за специализирани обучения

6.1. Разходи за провеждане на двудневни обучения

Разходите по бюджетен ред 6.1 се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, параграф 1 буква б) от Регламент 1303/2013 г. При двудневно обучение, в рамките на поддействи 1.1.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 и 3.7, без ношувка на обучаемите, за един обучаем допустимият единичен разход е 72 лв.

При двудневно обучение, в рамките на поддейности 1.1.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 и 3.7, с нощувка на обучаемите, за един обучаем допустимият единичен разход е 195 лв.

Кандидатът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **72 лв.** за всеки педагогически специалист/непедагогически персонал/ специалист от екип за подкрепа за личностно развитие/ друг специалист, който успешно е завършил **двудневно обучение на място (без нощувки)** и е получил удостоверение/сертификат.

Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **195 лв.** за всеки педагогически специалист/непедагогически персонал/ специалист от екип за подкрепа за личностно развитие/ друг специалист, който успешно е завършил **двудневно изнесено обучение (с нощувки)** и е получил удостоверение/сертификат.

6.2. Разходи за провеждане на тридневни обучения

Разходите по бюджетен ред 6.2 се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, параграф 1 буква б) от Регламент 1303/2013 г. При тридневно обучение, в рамките на поддейности 1.1.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 и 3.7, без нощувка на обучаемите, за един обучаем допустимият единичен разход е 108 лв.

При тридневно обучение, в рамките на поддейности 1.1.2, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6 и 3.7, с нощувка на обучаемите, за един обучаем допустимият единичен разход е 317 лв.

Кандидатът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **108 лв.** за всеки педагогически специалист/непедагогически персонал/ специалист от екип за подкрепа за личностно развитие/ друг специалист, който успешно е завършил **тридневно обучение на място (без нощувки)** и е получил удостоверение/сертификат.

Кандидатът може да поиска за възстановяване от УО сумата от **317 лв.** за всеки педагогически специалист/непедагогически персонал/ специалист от екип за подкрепа за личностно развитие/ друг специалист, който успешно е завършил **тридневно изнесено обучение (с нощувки)** и е получил удостоверение/сертификат.

7. Разходи за допълнителна подкрепа на деца

Разходите по бюджетен ред 7 се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, параграф 1 буква б) от Регламент 1303/2013 г. Прилага се единичен разход за допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете с продължителност от 5 педагогически ситуации (или допълнителни модули), в размер на **110,00 лв. (Приложение XII към Условието за кандидатстване), когато е предоставена от съответния специалист, който не е бил назначен в детската градина и/или в училище с предучилищна група за изпълнението на поддейност 5.4.**

Разходите за осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете за 5 педагогически ситуации се определят в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За краен продукт се определят 5 педагогически ситуации допълнителна подкрепа, документирани в плана за подкрепа на детето. В съответствие с Приложение XIV на ДР (ЕС) 2015/2195 посочения по-горе единичен разход включва „всички

допустими разходи, пряко свързани с предоставяне на основни стоки и услуги в сферата на образованието“, вкл. и осигуровките за сметка на работодателя.

Бенефициентът определя самостоятелно вида и структурата на необходимите разходи за осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в зависимост от индивидуалните нужди на детето. Средствата, възстановени на бенефициента въз основа на изчисления единичен разход, не могат да се използват за разходи, свързани с администрирането на проекта (например, възнаграждения на директора или счетоводителя на детската градина/училището).

Допълнителната подкрепа на деца със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби трябва да са съобразени с индивидуалните им потребности, да са документирани в плана за подкрепа на детето и да е постигнат и отчетен конкретен резултат. За отчитането на конкретния резултат бенефициентът следва да представи удостоверение/ карта на детето по образец на УО.

8. Разходи за допълнителна подкрепа на ученици

8.1. Допълнителна подкрепа на ученици от начален етап на образование

Разходите по бюджетен ред 8.1 се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, параграф 1 буква б) от Регламент 1303/2013 г.

Прилага се единичен разход за допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик от начален етап на образование с продължителност от 5 учебни часа, в размер на 108,00 лв. (Приложение XII към Условието за кандидатстване), когато е предоставена от съответния специалист, който не е бил назначен в училището за изпълнението на поддейност 5.4.

Разходите за осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик от начален етап на образование за 5 учебни часа се определят в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За краен продукт се определят 5 учебни часа допълнителна подкрепа, документирани в плана за подкрепа на ученика. В съответствие с Приложение XIV на ДР (ЕС) 2015/2195 посочения по-горе единичен разход включва „всички допустими разходи, пряко свързани с предоставяне на основни стоки и услуги в сферата на образованието“, вкл. и осигуровките за сметка на работодателя. **Бенефициентът определя самостоятелно вида и структурата на необходимите разходи за осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в зависимост от индивидуалните нужди на ученика. Средствата, възстановени на бенефициента въз основа на изчисления единичен разход, не могат да се използват за разходи, свързани с администрирането на проекта (например, възнаграждения на директора или счетоводителя на детската градина/училището).**

Допълнителната подкрепа на ученици от начален етап на образование със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби трябва да са съобразени с индивидуалните им потребности, да са документирани в плана за подкрепа на ученика и да е постигнат и отчетен конкретен резултат.

8.2. Допълнителна подкрепа на ученици от прогимназиален етап на образование

Разходите по бюджетен ред 8.2 се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, параграф 1 буква б) от Регламент 1303/2013 г.

Прилага се единичен разход за допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик от прогимназиален етап на образование с продължителност от 5 учебни часа, в размер на 126,00 лв. (Приложение XII към Условието за кандидатстване), когато е предоставена от съответния специалист, който не е бил назначен в училището за изпълнението на поддейност 5.4.

Разходите за осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик от прогимназиален етап на образование за 5 учебни часа се определят в съответствие с член 67, параграф 5, буква а) от Регламент (ЕС) № 1303/2013. За краен продукт се определят 5 учебни часа допълнителна подкрепа, документиращи в плана за подкрепа на ученика. В съответствие с Приложение XIV на ДР (ЕС) 2015/2195 посочения по-горе единичен разход включва „всички допустими разходи, пряко свързани с предоставяне на основни стоки и услуги в сферата на образованието“, вкл. и осигуровките за сметка на работодателя.

Бенефициентът определя самостоятелно вида и структурата на необходимите разходи за осъществяване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в зависимост от индивидуалните нужди на ученика. Средствата, възстановени на бенефициента въз основа на изчисления единичен разход, не могат да се използват за разходи, свързани с администрирането на проекта (например, възнаграждения на директора или счетоводителя на детската градина/училището).

Допълнителната подкрепа на ученици от прогимназиален етап на образование със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби трябва да са съобразени с индивидуалните им потребности, да са документиращи в плана за подкрепа на ученика и да е постигнат и отчетен конкретен резултат.

9. Разходи за еднократни стипендии на ученици с изявени дарби

Разходите по бюджетен ред 9 се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, параграф 1 буква б) от Регламент 1303/2013 г.

Прилага се единичен разход за еднократна стипендия на ученик с изявени дарби, в размер на 195,00 лв. (Приложение XII към Условието за кандидатстване). Бенефициентът може да поиска за възстановяване от УО сумата от 195 лв. за предоставяне на еднократна стипендия (еднократно финансово подпомагане) на ученик от I до VII клас с изявени дарби, ако е представен документ, потвърждаващ класиране на ученика в национален и/или международен конкурс, олимпиада и състезание в периода след стартирането на проекта. За една календарна година може да се отпусне само една еднократна стипендия.

Разходите по бюджетни редове 1, 4, 7, 8.1, 8.2 и 9 трябва да бъдат минимум 40% от преките допустими разходи по проекта.

III. Разходи за материални активи

10. Разходи за закупуване на оборудване за приобщаващо образование

IV. Разходи за нематериални активи

11. Разходи за закупуване на софтуер за нуждите на приобщаващото образование на децата и учениците

Разходите по бюджетни редове 10 и 11 не могат да надвишават 20% от общата стойност на преките допустими разходи по проекта.

V. Разходи за услуги

12. Разходи за разработване и отпечатване на информационни материали за превенция на насилието и тормоза в детските градини и училищата, за утвърждаване на позитивна дисциплина и прилагане на подходи за мотивация и преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците, и за методически материали за работа с родители и семейни общности по отношение на включването им като равностоен партньор в приобщаващото образование на местно равнище.

За планираните разходи в бюджетни редове 10, 11 и 12 кандидатът задължително трябва да приложи **оферти за доставки/услуги и/или проучвания в интернет за стоки и услуги – с предложени цени от доставчика на актива/услугата от минимум два източника за доказване на планиран разход**, които да удостоверяват съответствието на планираните разходи с пазарните цени за съответния вид доставка/услуга. От представените оферти и/или проучвания в интернет следва да е видно наименованието на съответния актив/услуга, цена на актива/услугата и вид на валутата. При извършени проучвания в интернет за активи/услуги следва да се предоставят хиперлинкове към съответните интернет базирани източници и файл със снимка на екрана за удостоверяване съответствието на заложените единични цени с пазарните такива. Към предоставения хиперлинк следва да бъде посочена дата и час на влизането на интернет страницата, която се ползва за референт.

VI. Единна ставка

13. Непреки разходи

Непреките разходи са разходите за организация и управление (вкл. разходите за информация и комуникация).

Непреките разходи се предоставят под формата на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към преките допустими разходи, съгласно чл. 67, параграф 1, буква „г“ от Регламент № 1303/2013 г. Определеният процент на размера на единната ставка за непреките разходи по настоящата процедура е в съответствие с утвърдената от Ръководителя на УО на ОПНОИР Методика за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2 и 3 на ОП НОИР (**Приложение XIV към Условието за кандидатстване**).

Съгласно утвърдената Методика за проекти с допустим размер на безвъзмездната финансова помощ над 7 млн. лв. с конкретен бенефициент МОН, **в техническото и финансово изпълнение на които участват регионалните управления на образованието и детските градини/училищата** (в съответствие с параграф 6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕСИФ), **когато участващите образователни институции разходват по-голямата част от предвидения бюджет за преките дейности и бюджетът за преките дейности, разходван от конкретния бенефициент, не надхвърля 7 млн. лв.,** разходите за организация и управление, включително за информация и комуникация, са допустими в размер на **15 % от преките допустими разходи по проекта.**

В случай че **бюджетът за преките дейности, разходван от участващите образователни институции е над 7 млн. лв., но едновременно с това и бюджет за преките дейности, разходван от конкретния бенефициент надхвърля 7 млн. лв.,** разходите за организация и управление, включително за информация и комуникация, са допустими в размер от 3 % до 15 % от преките допустими разходи по проекта. Съгласно т. 2б от утвърдената Методика размерът на единната ставка се изчислява служебно от оценителната комисия след приключване на техническата и финансова оценка въз основа на одобрените дейности и разходи. При изчисляване на единната ставка, приложима за такъв тип проекти, УО ще прилага следния подход:

1. За всяка от планираните преки дейности/поддейности към група дейности се определя дали ще се изпълнява от конкретния бенефициент или от образователните институции по параграф 6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕСИФ. Конкретният бенефициент следва да посочи тази информация в проектното предложение;
2. Определя се общият бюджет, необходим за изпълнение на преките дейности от образователните институции (дейности тип 1, разходите се извършват от участващите образователни институции);
3. Определя се общият бюджет, необходим за изпълнение на преките дейности от конкретния бенефициент (дейности тип 2, разходите се извършват от конкретния бенефициент);
4. Изчисляване на единната ставка, приложима за разглеждания частен случай, чрез прилагане на следната формула:

$$ЕС_{чс} = (ЕС_1 \times ОБ_1 + ЕС_2 \times ОБ_2) / (ОБ_1 + ОБ_2) \times 100$$

Където

ЕС_{чс} – Единна ставка (процент), приложима при разглеждания частен случай

ЕС₁ – Единна ставка (процент), приложима за проекти от група тип 1

ОБ₁ – Общ бюджет за изпълнение на преките дейности тип 1

ЕС₂ – Единна ставка (процент), приложима за проекти от група тип 2

ОБ₂ – Общ бюджет за изпълнение на преките дейности тип 2

Изчислената стойност се закръгля по общия математически принцип на закръгление към по-близкото число. Определената единна ставка се записва в административния договор и се прилага към допустимите преки разходи за проекта.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

При изготвянето на бюджета на проекта, конкретният бенефициент не следва да посочва стойността на непреките разходи. Оценителната комисия служебно ще въведе допустимия размер за непреки разходи, в зависимост от стойностите на одобрените преки допустими разходи по проекта, които са предвидени да се разходват от конкретния бенефициент и от образователните институции по проекта.

С оглед спецификата на определените в настоящите Условия за кандидатстване допустими дейности, както и постигане на по-голяма ефективност при изпълнението на процедурата, в техническото и финансовото изпълнение на проекта, включително в организацията и управлението на проекта следва да бъдат включени екипи от Регионалните управления на образованието и детските градини и училищата, които да изпълняват координиращи функции на регионално/местно ниво по отношение на подготовката, организирането и провеждането на избор на изпълнители, координиращи функции свързани с организирането на обученията на педагогически специалисти, непедagogически персонал и други специалисти, както и координиращи, организационни и отчетни функции във връзка с дейностите за предоставяне на допълнителна подкрепа на деца и ученици и другите преки допустими дейности по процедурата.

Разходите, свързани с участието в техническото и/или финансовото изпълнение на дейности от детските градини, които не прилагат системата на делегиран бюджет, се извършват от съответния първостепенен разпоредител с бюджет или от съответния второстепенен разпоредител с бюджет - в общини с районно деление, когато кметът на район е второстепенен разпоредител с бюджет, съгласно решението на кмета на общината/общинския съвет

Важно!

В бюджета не се допуска наличието на разходи, които не са обосновани и обвързани с дейността от проектното предложение. Всички разходи, обхванати в бюджета на проекта, следва да кореспондират с описанието на дейността във Формуляра за кандидатстване. Дейността следва да набелязва цели, които са конкретни, измерими, постижими, актуални и планирани със срокове. Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейността по проекта и етапите за нейното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейността, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество и при най-добра цена и описани подробно в описанието на дейността. При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

Бюджетът се представя в лева и с включен ДДС, когато се отнася до невъзстановим данък добавена стойност съгласно националното законодателство. Стойностите се закръгляват до втория знак след десетичната запетая.

При изготвянето на бюджета конкретният бенефициент следва да се съобрази с посочените по-горе ограничения по видове разходи.

Бюджетът на проекта следва да бъде разходван като се спазват правилата на Закона за обществените поръчки и актовете по неговото прилагане, както и ЗУСЕСИФ, свързаната с него подзаконова нормативна уредба и настоящите Условия за кандидатстване.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Кандидатът следва да съобрази, че съгласно посоченото национално законодателство, редът за провеждане на процедурите за определяне на изпълнител/и се определя въз основа на стойността и предмета на услугата или доставката, независимо в кой раздел или перо на бюджета са предвидени съответните разходи. Не се допуска разделяне на предмета на услугата или доставката с цел заобикаляне прилагането на нормативните актове.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в т. 5 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване.

При изпълнение на проекта по настоящата процедура конкретният бенефициент следва да съблюдава изискванията на Ръководство за изпълнение на проекти по приоритетни оси 2 и 3 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. и приложенията към него - <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>.

Управляващият орган може да нанесе корекции в бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи и/или несъответствия между предвидените дейности и видовете заложен разходи и/или дублиране на разходи и/или неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложен процентни съотношения и прагове на разходите.

14.3. Недопустими разходи:

Независимо от гореизброените условия за допустимост на разходите, за недопустими ще се считат всички разходи, които са в противоречие с правилата за Структурните фондове на ЕС (Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета, Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) №1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) №1303/2013, (ЕС) №1304/2013, (ЕС) №1309/2013, (ЕС) №1316/2013, (ЕС) №223/2014 и (ЕС) №223/2014 и на Решение №541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012), Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/207 на Комисията за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета, Постановление № 189 на МС от 28.07.2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 - 2020 г., Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на Формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него (съгласно чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство, по настоящата процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна помощ за недопустими се считат и следните видове разходи:

- закупуване на дълготрайни материални активи – втора употреба;
- разходи за комисионни, както и лихви по дългове;
- непредвидени разходи;
- разходи за закупуване на земя и сгради;
- разходи за транспортни услуги, подлежащи на компенсиране съгласно Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсиране на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с ПМС № 163 от 29.06.2015 г., обн., ДВ, бр. 51 от 7.07.2015 г.;
- разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
- принос в натура;
- загуби от обмяна на валута;
- разходи за възстановим ДДС;
- разходи за покриване на възможни бъдещи загуби или дългове;
- глоби, имуществени санкции и разходи по правни спорове;
- разходи за дейности, чието изпълнение е приключило преди подписване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;
- всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които от представеното описание не може да се прецени за коя дейност се отнасят и дали тя е допустима.

Управляващият орган може да нанесе корекции както във Формуляра за кандидатстване, така и в бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) във връзка с установени в процеса на оценката недопустими дейности и разходи.

15. Допустими целеви групи (крайни бенефициенти):

- Деца и ученици със специални образователни потребности от детски градини и училища до основна степен на образование;
- Деца и ученици с хронични заболявания от детски градини и училища до основна степен на образование;
- Деца и ученици в риск от детски градини и училища до основна степен на образование;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Деца и ученици с изяви дарби с доказани постижения в областта на науките, изкуствата и спорта от детски градини и училища до основна степен на образование;
- Педагогически специалисти и непедagogически персонал от детски градини и училища до основна степен на образование;
- Специалисти от екипи за подкрепа за личностно развитие;
- Специалисти от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от регионалните здравни инспекции, от дирекции „Социално подпомагане“, от центровете за специална образователна подкрепа и от Държавния логопедичен център;
- Родители на деца и ученици от детски градини и училища до основна степен на образование.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):

По процедурата се предвижда финансиране за осъществяване единствено на дейности с нестопански характер.

По смисъла на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и съгласно съдебната практика на Европейския съд (Решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела Pavlov и др., C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точка 74. Решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело Cassa di Risparmio di Firenze SpA и др., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, точка 107.) и Съобщение на Европейската комисия от 2016 г. - Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от ДФЕС, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата, може да се счита за нестопанска дейност. Във връзка с това Съдът е приел, че държавата: „създавайки и поддържайки такава система на публично образование, която се финансира поначало от държавния бюджет, а не от учениците или от техните родители, [...] не цели да се ангажира с платени дейности, а изпълнява своята мисия по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“.

Съгласно чл. 187, ал. 4 от ЗПУО допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие и от специализирани обслужващи звена. Допълнителната подкрепа за личностно развитие на деца и ученици се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните им потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището, при условия и ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (приет с ПМС № 232 от 20.10.2017 г. - Наредба за приобщаващото образование).

Конкретният бенефициент Министерството на образованието и науката е държавен орган, провеждащ политика в сферата на общественото образование.

Крайни ползватели са деца и ученици от детски градини и училища до основна степен на образование със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби с доказани постижения в науките, изкуствата и спорта в детски градини, училища, ЦПЛР и ЦСОП, педагогически специалисти и непедagogически персонал, специалисти от екипи за подкрепа за личностно развитие, специалисти от РЦПППО, от РЗИ, от ДСП, от ЦСОП, от ЦПЛР, от Националния дворец на децата и от Държавния логопедичен

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

център, родители. В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕСИФ, регионалните управления на образованието, държавните и общинските детски градини и училища, центровете за подкрепа за личностно развитие, центровете за специална образователна подкрепа, регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, Националния дворец на децата могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретния бенефициент – Министерството на образованието и науката.

Предвид крайната цел на процедурата, а именно осъществяване на приобщаващо образование за деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби с доказани постижения в науките, изкуствата и спорта в детски градини, училища (до основна степен на образование), центрове за подкрепа за личностно развитие и центрове за специална образователна подкрепа, чрез насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на деца и ученици чрез допълнителна подкрепа, за тяхната успешна реализация и социализация, дейностите не могат да бъдат дефинирани като такива със стопански характер, които биха могли да доведат до нарушаване на конкуренцията като елемент от фактическия състав на понятието „държавна помощ”.

Предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по процедурата няма реално или потенциално скрито въздействие върху конкуренцията в рамките на общия пазар и търговията между страните-членки.

Изборът на изпълнители ще бъде извършван по открит, прозрачен и публичен, недискриминационен и безусловен начин по смисъла на т. 89 – 96 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз и в съответствие със Закона за обществените поръчки. В процеса на изпълнение на проекта Управляващият орган ще прилага контролни механизми, с които да гарантира, че дейности по процедурата, които биха могли да имат икономически характер, са осъществени след проведен избор на изпълнител по реда на действащото национално законодателство.

Предвид гореизложеното, настоящата процедура не попада в обхвата на приложимите разпоредби за държавни помощи.

17. Хоризонтални политики:

Изпълнението на дейностите по настоящата процедура следва да бъде съобразено със следните хоризонтални принципи съгласно раздел 11 на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж” 2014-2020 г. и чл. 7, чл. 8 и т. 5 от Приложение I от Регламент № 1303/2013 г.:

1. Устойчиво развитие;
2. Равни възможности и недопускане на дискриминация;
3. Равенство между половете.

Кандидатът следва да аргументира в проектното предложение в т. 11 (Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение) как предложените дейности съответстват и допринасят за реализиране на хоризонталните политики.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта (ако е приложимо):

Максималната продължителност на проекта, считано от датата на подписване на административния договор за предоставяне на БФП, е **36 месеца, но не по-късно от 31.12.2023 г.**

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектното предложение:

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕСИФ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕСИФ.

Оценката по настоящата процедура се извършва от оценителна комисия, определена със заповед на Ръководителя на Управляващия орган (издадена в двуседмичен срок от датата на подаване на проектното предложение). Оценката се извършва на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист в ИСУН2020, който включва всички приложими критерии. За да бъде одобрено за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички критерии с „ДА“ или „Неприложимо“ съгласно **Методология за оценка на проектно предложение при процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за приобщаващо образование“ (Приложение XI към Условието за кандидатстване).**

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕСИФ оценяването на проектното предложение се извършва в срок до три месеца от крайния срок за подаването му, посочен в т. 25 от настоящите Условия за кандидатстване.

В случай на установени по време на оценката нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите за кандидатстване, Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. В уведомлението, което се изпраща на конкретния бенефициент, задължително се съдържа информация, че неотстраняването на установените нередовности може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът за оценка на проектното предложение спира да тече до датата на отстраняването им и до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица). Искането за предоставяне на информация/документи се изпраща чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение. Предвид това, промени в профила на кандидата в ИСУН 2020 не са допустими. В случай че конкретният бенефициент

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията, производството по процедурата може да бъде прекратено.

Допълнителна информация от кандидата може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на отговор в ИСУН 2020. Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документация е описан в Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване“ в ИСУН 2020, което е налично на следния адрес: <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

Оценката се извършва на един етап и включва всички приложими критерии, съгласно Таблицата за комплексна оценка на проектното предложение, посочена в Методологията за оценка на проектно предложение при процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за приобщаващо образование“ (Приложение XI към Условието за кандидатстване).

Комплексната оценка включва както проверка относно административното съответствие на проектното предложение и допустимост на конкретния бенефициент и проектните дейности, така и оценка по същество.

По време на оценката, предложените индикативни цени за активи/услуги ще подлежат на проверка от страна на Управляващия орган по отношение на реалистичност спрямо документите, представени съгласно посоченото в т. 24, подточка 7 от настоящите Условия за кандидатстване. В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими или необосновани разходи, дублиране на заложените дейности и/или разходи и др., надвишаване на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ или на максималния размер на разход, определен в настоящите Условия за кандидатстване, съответните разходи от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) ще бъдат служебно премахвани/коригирани или на конкретния бенефициент ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

Следва да се има предвид, че промените в бюджета не могат да доведат до увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ. Поради това, в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистичен и ефективен от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

22. Критерии и методика за оценка на проектното предложение:

Оценката по настоящата процедура се извършва въз основа на критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 (КН на ОПНОИР), описани в **Приложение XI към Условието за кандидатстване**.

Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата.

В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими или необосновани разходи, съответните разходи от бюджета на проекта ще бъдат служебно премахвани/коригирани или на кандидата ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

В рамките на настоящата процедура кандидатът може да подаде само едно проектно предложение.

23. Начин на подаване на проектното предложение:

Подаването на проектните предложения по настоящата процедура се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на информационната система за управление и наблюдение на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН. Цялата информация е качена на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване и подаване на Формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg/>.

Съгласно извършена промяна на софтуера за подписване Combo Lite – за потребители на електронен подпис B-Trust е необходимо задължително да се използва посоченият от издателя софтуер Desktop Signer, като се избере тип на подписване PKCS7 и да се проверят в Настройките на софтуера дали формата на типа на електронния подпис е Detached (p7s), нивото да е Baseline_V и Хеш алгоритъм SHA1.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН 2020 се извършва по следния начин:

Кандидатът влиза в ИСУН 2020 след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата, съгласно Указанията на Управляващия орган за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (**Приложение VIII към Условията за кандидатстване**).

Подкрепящите документи към Формуляра за кандидатстване, посочени в т. 24 от Условията за кандидатстване, също се подават изцяло електронно. Посочените документи се описват и прилагат в т. 12 „Прикачени документи“ от Формуляра.

Съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 2 на Наредбата за определяне на условията, реда и механизма за функциониране на Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ИСУН) и за провеждане на производства пред управляващите органи посредством ИСУН кандидатът подписва единствено с КЕП електронните документи, изисквани в оригинал. Достоверността на електронните копия на документи, приложени към Формуляра за кандидатстване, се удостоверява единствено чрез подписването на формуляра в ИСУН 2020.

Проектното предложение се подписва с КЕП от законния представител на кандидата или надлежно оправомощено за целите на подаване на проектното предложение лице. При оправомощаване следва да се приложи документ за оправомощаване към датата на подаване на проектното предложение, подписан от законния представител и прикачен в ИСУН 2020.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

От текста на документа следва да става ясно, че законният представител оправомощава съответното лице да подаде с КЕП проектното предложение по настоящата процедура.

Проектното предложение се подава винаги от профила на кандидата, а не от друг профил, тъй като впоследствие именно този профил ще бъде използван за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на установените нередовности по време на оценката на проектното предложение. По време на оценката комуникацията с кандидата и отстраняването на нередовностите по подаденото проектно предложение ще се извършват електронно чрез профила на кандидата в ИСУН 2020, от който е подаден проектът и промени на посочения профил (вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил) са недопустими.

Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на Формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки Формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН 2020.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 20 МВ. Общият препоръчителен размер на всички прикачени файлове е 100 МВ.

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до Ръководителя на Управляващия орган на ОПНОИР на хартиен носител, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН 2020 от потребител на системата със съответните права.

Кандидатът следва да попълва внимателно всички секции на Формуляра за кандидатстване, тъй като грешки или несъответствия, допуснати при попълването му могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.

ИСУН 2020 се поддържа от дирекция „Системи за управление на средствата от Европейския съюз” в администрацията на Министерския съвет и в тази връзка въпроси и запитвания по отношение на функционирането и използването на системата, възникнали в процеса на кандидатстване, следва да се изпращат на следния електронен адрес: support2020@government.bg.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатът по настоящата процедура чрез директно предоставяне следва да представи следните документи, изцяло по електронен път чрез ИСУН 2020, попълнени, подписани на хартиен носител, сканирани и прикачени към т. 12 от Формуляра за кандидатстване:

1. Заповед за упълномощаване на лицето, което да представлява конкретния бенефициент по конкретния проект и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение, предоставянето на документи, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта (ако е приложимо); *Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.*

2. Декларация на представляващия кандидата – попълнена по образец (Приложение I към Условието за кандидатстване);

3. Декларация от кандидата относно задължението да представя оригинали на УО - попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване);

4. Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ - попълнена по образец (Приложение III към Условието за кандидатстване);

5. Декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност - попълнена по образец (Приложение IV към Условието за кандидатстване);

6. Автобиографии по образец (Приложение V към Условието за кандидатстване), попълнени и подписани от членовете на екипа за организация и управление на проекта на централно ниво, придружени от документ/и, доказващи извършения подбор на членовете на екипа. *Задължително се прилагат за основния екип за организация и управление на проекта на централно ниво, който включва ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водещ координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт информация и комуникация.*

7. **Оферти за доставки/услуги и/или проучвания в интернет за стоки и услуги** – с предложени цени от доставчика на услугата от минимум два източника за доказване на планиран разход (ако е приложимо). *Прилагат се, в случай че в проектното предложение са планирани разходи, за които в т. 14 от Условието за кандидатстване не е определена единна ставка или разход за единица продукт. От представените оферти и/или извлечения от каталози на производител/ доставчик и/или проучвания в интернет за активи/услуги следва да е видно наименованието на съответния актив/услуга, цена на актива/услугата и вид на валутата.*

8. **Механизъм за подбор на училища да основна степен на образование и детски градини, който включва обективни изисквания за подбор на детски градини и училища, гарантиращи балансирано териториално разпределение на средствата по процедурата** - *Документът следва да бъде подписан от официалния представител на Конкретния бенефициент.*

Всички декларации се подписват и попълват от официалния представител на кандидата или от лице, оправомощено да го представлява по конкретния проект. В случай че при подаване на проектното предложение посочените по-горе декларации не се подписват от официалния представител, в заповедта за оправомощаване следва изрично да е посочено, че съответното лице е оправомощено да подписва изискуемите декларации, включително и декларацията на представляващия кандидата. Посочените по-горе декларации следва да бъдат с дата след обявяване на настоящата процедура и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

Към момента на кандидатстване обстоятелствата се декларират от кандидата, а преди подписване на административния договор за предоставяне на БФП се доказват:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават или заверени копия от тях, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

25. Краен срок за подаване на проектните предложения:

Крайният срок за подаване на проектното предложение, подписано с Квалифициран електронен подпис (КЕП) през системата ИСУН 2020 е: **не по-късно от 17,30 часа на 24.09.2020 г.**

КЕП, с който е подписан Формулярът за кандидатстване, следва да е на законния представител на кандидата или на оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.

Съгласно указанията на заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика, **за час на подаване на проектното предложение се счита времето на приложния сървър на ИСУН**, когато са записани окончателните данни и **системата е генерирала регистрационен номер**, а не времето на локалния компютър на съответния кандидат/конкретния бенефициент.

Съгласно чл. 26, ал. 8 от ЗУСЕСИФ кандидатът по процедурата може да иска разяснения във връзка с Насоките за кандидатстване в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Допълнителни въпроси относно попълването на документацията за кандидатстване се задават в писмена форма, като ясно се посочва наименованието на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и се изпращат на електронната поща на Управляващия орган: infosf@mon.bg.

Разясненията от страна Управляващия орган се утвърждават от Ръководителя на Управляващия орган или оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на Условието за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на проектното предложение и са задължителни за кандидата. Въпросите на кандидата и разясненията на Управляващия орган се съобщават (публикуват) на интернет страницата на Управляващия орган <http://opnoir.bg>, в рубрика „Въпроси и отговори“ и в ИСУН2020: <https://eumis2020.government.bg> (към документите по процедурата), съответно се изпращат до конкретния бенефициент по процедурата, в 10-дневен срок от получаване на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване по процедурата.

26. Адрес за подаване на проектното предложение:

Проектното предложение по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да бъде подадено **само** по електронен път с Квалифициран електронен подпис (КЕП) като се използва Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) - <https://eumis2020.government.bg>.

Ако проектното предложение бъде представено на хартия, то няма да бъде допуснато до оценка.

27. Допълнителна информация:

Решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и сключване на административен договор:

При наличие на положителен резултат от оценяването, в едноседмичен срок от приключване на оценяването Ръководителят на Управляващия орган (РУО) взема решение за предоставянето на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Решението на РУО се обективира в административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент.

Решение за прекратяване на процедурата чрез директно предоставяне може да се вземе при следните случаи:

- Когато няма постъпили проектни предложения, в случай че е определен краен срок за подаване или когато всички подадени проектни предложения са оттеглени;
- При спиране на финансирането по съответната програма или по част от нея;
- В случай че конкретният бенефициент не отстрани в срок нередовност, непълнота и/или несъответствие с изискванията.

Уведомяването на конкретния бенефициент за сключване на административния договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено. Писменото уведомление съдържа и изискване на следните документи от кандидата, необходими за подписване на административния договор за предоставяне на БФП:

1. Декларация на представляващия кандидата (по образец), в случай че към датата на подписване на административния договор са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване (Приложение I);
2. Декларация за нередности – по образец (Приложение XVII);
3. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 – по образец (Приложение XVIII);
4. Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020- по образец (ако е приложимо) (Приложение XIX).
5. Финансова идентификационна форма (Приложение XX)

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента, са описани в приложения административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 (**Приложение XV към Условието за изпълнение**) и общите условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 2 и 3 по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (**Приложение XVI към Условието за изпълнение**), които са неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ). В процеса на изпълнение на проекта, бенефициентът следва да се придържа към правилата и процедурите, описани в ръководството за изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 2 и 3 на ОПНОИР - <http://opnoir.bg/?go=page&pageId=139>.

28. Приложения към Условието за кандидатстване:

Приложения за попълване и подаване в ИСУН 2020:

- Образец на декларация на представляващия кандидата (Приложение I);
- Образец на декларация от кандидата относно задължението да представя оригинали на УО (Приложение II);

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Образец на декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ (Приложение III);
- Образец на декларация за липса на двойно финансиране и за завършеност (Приложение IV);
- Образец на автобиография (Приложение V).

Приложения за информация:

- Формуляр за кандидатстване с проектно предложение (Приложение VI);
- Указания на УО на ОПНОИР за конкретния бенефициент Министерство на образованието и науката относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти (Приложение VII);
- Указания на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване по процедурата (Приложение VIII);
- Наредба № Н-3 от 22.05.2018 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско и териториално сътрудничество (Приложение IX);
- Указание на министъра на финансите ДНФ № 3/23.12.2016 г. за третиране на данък върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМР) на ЕС, за програмен период 2014 - 2020 г. (Приложение X);
- Методология за оценка на проектно предложение по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за приобщаващо образование“ (Приложение XI);
- Стандартна таблица на разходите за единица продукт по процедура „Подкрепа за приобщаващо образование“ и методология, обосноваваща изведените размери на разходите (Приложение XII);
- Стандартна таблица за допустимия размер на почасово възнаграждение на лицата, наети във връзка с изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ по приоритетни оси 2 и 3 на ОПНОИР (Приложение XIII).
- Методика за определяне на единна ставка за финансиране на дейностите за организация и управление при процедури за конкурентен подбор и директно предоставяне по приоритетни оси 2 и 3 на ОПНОИР чрез прилагане на Националната методология, приета с Решение на МС № 253 от 3 май 2017 г. (Приложение XIV).

Приложения към Условието за изпълнение:

- Образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Приложение XV);

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Общи условия при предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетни оси 2 и 3 от оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (Приложение XVI);
- Образец на декларация за нередности (Приложение XVII);
- Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 (Приложение XVIII);
- Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 (Приложение XIX);
- Образец на Финансова идентификационна форма (Приложение XX).